

GRIS

**Prenumerera
på GRIS och @-GRIS!**
GRIS 12 nr/år, @GRIS 52 nr/år
190 kr inkl moms

Oberoende tidning för hela grisknäringen

Om svensk, nordisk och internationell grisproduktion

**Anna
lanserar
HIR svinråd-
givning**

**Avstressat
i transpon-
derstall**

**Får du rätt betalt
vid förtida slakt?**

**Två nya PMWS-fall
i södra Sverige**

**Funbo-Lövsta
firade 30 år**

**Koppar i foder
viktigt ämne**

**Vuxendagis
i nedlagda stallar**

**Pelleterat foder
gav bäst ekonomi**

**Åkerböna bra
proteinkälla**

**Kalkyler för
grisproduktion**

GRISTORW™
en produkt som används som gräsmått

GRISTORW 50L

SÖDRA ÅRHULTS TORV
285 91 MÅRKARYD
0433-161 13

- ✓ Ger sunda smågrisar.
- ✓ Innehåller järn, koppar, mangan och zink.
- ✓ Är mycket konkurrenskraftig.
- ✓ Finns hos väl sorterade foderhandlare.

BOXNYTTA™
littererats foder för grisar, kalvar och smådjur

SÖDRA ÅRHULTS TORV
285 91 MÅRKARYD
0433-161 13

- Förbättrar boxhygien.
- Minskar fukt och lukt i grisboxen och ger därmed en sund och trivsam stall-/arbetsmiljö.
- Har visat sig minska förekomsten av 3-veckors- och avvänjningsdiarré.
- Är ett unikt smäkornigt absorberande lermineral som förädlats genom värme och utan kemiska tillsatser.
- Är av 100% naturligt ursprung. Ofarligt att förtära för grisen.
- Är mycket konkurrenskraftigt och finns i 20 kg säck hos väl sorterade foderhandlare.
- Används även till övriga djurslag.

OREGO-STIM

Naturligt foder-tillskott

För smak, hälsa och produktivitet

Meriden Sweden AB
Tel 08 718 38 01 Fax 08 718 31 03
e-mail meriden.sweden@bredband.net
www.meriden-ah.com

Ny återförsäljare – rejält reducerade priser!

KLS Livsmedel _____ www.kls.se

Tillförsel GRIS: Karl-Ingvar Peterson
0480-57 185, 0708-257 185

Ett starkt alternativ i Livsmedelssverige

KLS Livsmedel är ett offensivt livsmedelsföretag.

KLS Svinrådgivning ger dig en plats i vårt nätverk och tillgång till kvalificerade rådgivare att bolla idéer och lösa produktionsfrågor tillsammans med.

Välkommen till ett inspirerande samarbete!

Svenska grispriset klart på väg uppåt Öst är prismotorn för charkråvaran

Slaktsvinspriset och därmed även smågrispriset är klart på väg uppåt. Sällan syns så många svenska och internationella positiva signaler samtidigt. Sammantaget ser det positivt ut. En stor överraskning för oss flesta är de nya EU-länderna i öst, som just nu är motorn i prispressen uppåt på charkråvara och feta produkter. Vem kunde ana detta i våras? Östlänternas inträde på grisköttmarknaden är särskilt positivt för svensk grisproduktion, eftersom det börjar luckra upp det oligopol som de stora livsmedelskedjorna haft på griskött i Sverige.

grispriserna

Problemet för grispriset just nu är dock låga priser i länder som köper de ädlare produkterna i mitten och baktill på grisen. Det drabbar bl a Danmark. Den låga kursen på dollar och pund är också ett problem.

-Danska priset är dock inte så lågt om vi ser till EU-ländernas grispriser, rensade från de länder som har extremt högt pris av olika or-

saker, säger Karsten Flemin, marknadsanalytiker vid Danske Slakterier till @-GRIS.

Sverige har lägsta grispriset i EU!

Men han säger också att Sverige har EUs lägsta grispris just nu, när alla korrigeringar är gjorda för tillägg, efterlikvider och klassningsskillnader. Finland har också låga priser, men de statliga bidragen tillkommer.

Alla tittar fortfarande på framför allt Tyskland, där grispriset ligger nära magiska 15 skr. Det priset vill vi givetvis också ha. Men Danmark ligger i vägen med sitt förhållandevis låga grispris. Danska grisuppfödarna sneglar också avundsjukt på Tyskland och är minst lika upprorsfyllda som en del svenska uppfödare, för att inte grispriset går upp ännu mer. Än så länge har danskarna inte uppmanat till leveransvägran och att bryta kontraktet med de danska slakterierna (som man gjort vid tidigare tillfällen), men man pressar på med många antydningar och hot. T ex senast att uppmana danska uppfödare att bygga för grisproduktion i öststaterna, i stället för att utveckla i Danmark. Möjligheten att tjäna pengar på grisar är bättre i öst än i Danmark, säger man.

Grispriset är rejält högt i några andra EU-länder. Holland har en minskande produktion och ökande import. Senaste månaden har Grekland legat i pristoppen med 16.25

skr. Men det beror på bl a OS och många turister.

Innan vi lagar mer över att svenska grispriset inte är tillräckligt högt, ska vi erinra om att priset ligger väsentligt högre i år än i fjol. Därtill är foderpriserna på väg nedåt i år, medan både foder- och sojapriserna i fjol bara gick uppåt.

Fortsatt låga foderpriser, skriv avtal

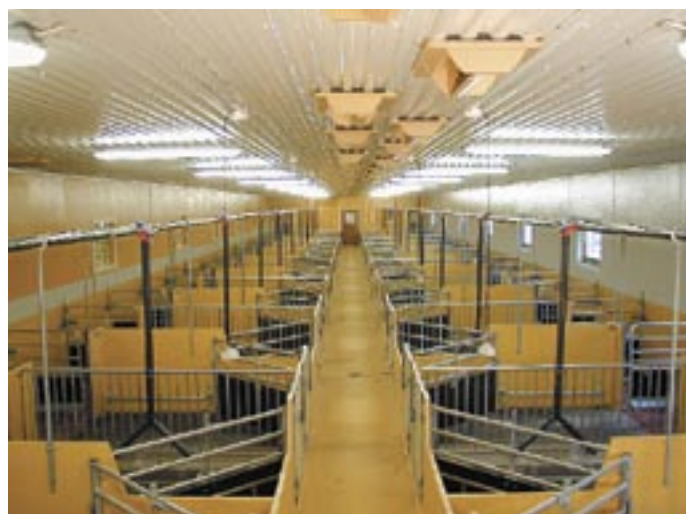
-Det finns inga tecken på att foderpriset är på väg uppåt, säger Mats Eriksson, BM Agri AB, som gör analyser av spannmålsmarknaden. Priserna väntas bli låga hela hösten, eftersom skördarna varit bra i hela vårt närområde. För grisuppfödare kan det vara intressant att skriva långsiktiga foderavtal. Mer om detta i kommande nummer.

Vecka 39 är slaktsvinspriset 11.45 hos de flesta slakterierna. SLP och Ugglarp höjde denna vecka med 25 öre till 11.70 och Ginsten Slakteri redan förra veckan 25 öre till 12.75, inkl marknadstillägget 1 kr. Höjningen motiverades med att en prisuppgång ligger i luften och det positiva budskapet ska ut till uppfödarna så snart som möjligt så inte fler lägger ned produktionen.

1 krona lägre grispris i fjol

Vecka 39 i fjol betalade Swedish Meats 10.50

SIMIA – Din totalleverantör till grisstallet

Enhetsbox

Blötfoderanläggning

Slaktsvinsbox

Flexibelt inredningssortiment

Vårt stora sortiment boxinredningar är lätta att anpassa till Dina behov. Välj stål kombinerat med betongskivor eller plastskivor, rostfritt eller aluminium. Vi anpassar inredningen så att den blir så "rostfri" som möjligt. Du får en inredning med lång livslängd. Kvalitet som håller!

Noggrann blötutfodring

Datamix är marknadens mest noggranna blötutfodring av de som testats och har individuell kontroll på varje fodervertil. Tydlig redovisning av foderkomponenter. Multifeeder med enkla överskådliga bilder i dator med Windowsmiljö.

Kvalitetsfoder

Gör ditt eget foder i torrfoderblandare eller via blötutfodringen. Dator styr skivkvärnen till önskad foderstruktur. Hög kvalitet, lägre pris, alltid färskt foder!

Service

Heltäckande service, alla dagar.

SIMIA inredning • ODIN utgödsling • SVEA ventilation • DATAMIX utfodring

I samarbete med
byggplant
ETT LANTMÄNNENFÖRETAG

Lokalkontor:
Bergkvara 0486-202 05
Halmstad 035-583 32
Hammenhög 0414-44 03 00
Norrköping 011-741 28
Strängnäs 0152-400 17
Trollhättan 0520-44 41 34
Ängelholm 042-690 06

SIMIA AB

593 95 Västervik • Tel 0490-401 00 • Fax 0490-400 70 • www.simia.se

PELLON BLÖTUTFODRING

Den enkla vägen till en totalkontrollerad utfodring.

Heltäckande program:

- Projektering / ritning
- Byggnation
- Inredning
- Utgödslingssystem
- Spalt
- Ventilation
- Torrutfodring
- Blötutfodring

Välkommen att samtala med oss om Dina framtidsplaner.

YDRE-GRINDEN
Tel: 0381-502 50

"För oss var det självklart att investera i en tvättrobot"

Tvättning av svinstallar är ett tungt och smutsigt arbete som skadar din hälsa!

Idag finns alternativet Clever Cleaner, en automatisk tvättrobot som utför grovjobbet vid stalltvättning.

Per-Inge Pålsson
Trolle-Ljunghy

Clever Cleaner
från
RamstaRobotics AB
Fyrisvällsgatan 24, 752 28 Uppsala
Tel 018-39 82 30 • Fax 018-60 42 82
www.ramstarobotics.se • info@ramstarobotics.se

Avräkningspriser, grundnoteringar vecka 39

Till slakteriernas grundpriser nedan tillkommer i de flesta fall tilläggsbetalningar, som kan vara betydande. Kött-% 58. Bäst betalda viktgrupp varierar i spännvidd.

12.75 kr. Ginsten Slakt. Inkl marknadstillägg 1 kr. 65 – 94,9 kg.

11.70 kr. KLS. 64 - 94,9 kg = Har största spann, 31 kg.

11.70 kr. Ugglarp. 70 - 94,9 kg

11.70 kr. SLP. 70 – 94,9 kg.

11.45 kr. Skövde Slakteri. Marknadstillägget har upphört. 71 – 94,9 kg.

11.45 kr. Swedish Meats. 75 – 96,9 kg. Sugga och grisar över 109,9 kg 7.10 kr.

11.45 kr. Alviksgården.

11.45 kr. Dalsjöfors Slakteri. 70 – 94,9 kg.

11.45 kr. Dahlbergs Slakteri. 71 - 94,9 kg, suggor över 140 kg upp 25 öre till 7.30 vid 58 % kött.

11.45 kr. Sydskött. 71 – 100 kg.

Internationellt

Observera att länders avräkningspriser inte alltid kan jämföras med varandra p g a olika pris-sättningssystem.

11.70 kr. Danish Crown och TiCan. 67,0 – 82,9 kg. 60 % kött. Varje procentenhet är värd ca 10 danska öre, vilket ska beaktas vid jämförelser med svenska avräkningspriser. Avräkningspriset höjs 20 öre till 9.50 dkr. Vid kurs 1.23 är no-

teringen 11.70 skr. Priset på suggor stiger ytterligare 20 öre till 8.20 dkr, nära 10.10 skr.

21.50 kr. Norsk Kjøtt. (55,1 - 75 kg) Priset är sänkt 58 norska öre till 19.89 nkr x kurs 1.08 skr.

11.15 kr. Österbottens Kött/Atria. 59 %, 70 – 86 kg. Priset gäller bästa kvalitetsklass (90 % av grisarna) Avräkningspriset oförändrat 1.22 euro. Eurokurs 9.13 kr.

11.30 kr. Snellman, Finland. 59 %, 78 – 100 kg. Priset på kvalitetsklass Lantgårdens Bästa (99 % av besättningarna) betalas med 1.24 euro, eurokurs 9.13 kr. Snellmans garanterade minimipriser är för oktober 1.22 och november och december 1.24 euro.

Officiella priser i Europa. Källa: Henton Børsmæglerselskab, eurokurs 9.13 kr. Priserna ska inte exakt jämföras med svenska, se framför allt på trenderna. Prisändringar kan i en del länder ske fler än en gång per vecka. Priserna här är jämförda med föregående fredag.

14.90 kr Tyskland 1.63 euro, priset oförändrat

11.40 kr Frankrike 1.25 euro, priset har höjd tendens

11.25 kr Belgien 1.23 euro, priset höjt 4 cent

12.70 kr Italien 1.39 euro, oförändrat

Partipriset

Partipriset i Sverige är oförändrat.

Smågrispriserna vecka 39

Swedish Meats. Smågrispriset höjs med 50 öre till för Bis Plus 16.95 kr, Bis 16.20 och Bas 15.10 kr. Nyavvanda höjs 1.35 kr till 33.95 kr. Marknadstillägget sänks 5 kr till 10 kr för grisar i övrig förmedling.

Priset på KRAV-smågrisarna är oförändrat, för Bis Plus 25.60 och KRAV Bis 24.85 kr. Kravtillägget är nästa vecka oförändrat 8.50 kr per kg.

KLS. KLS Smågris höjs 20 öre till 16.90 kr/kg. Balans i smågrisorförmedlingen. Inget marknadstillägg.

Skövde Slakteri. SwedeHam Plus 17 kr, SwedeHam 16.25, Vita 15.15 kr.

SLP. SLP Plus 17 kr. Marknadstillägget sänkt 5 kr till 10 kr.

Ugglarps Slakteri. Ugglarp Särklass 16.95, Ugglarpsgrisen 15.95 kr.

Dahlbergs Slakteri: Smågrisar Särklass D upp 50 öre till 17 kr

Danish Crown och TiCan. 7-kilos smågrispriser går ner 2 dkr. Omräkningskursen är 1.23.

BASIS 7 kg 208 dkr (255 skr), 30 kg 364 dkr (448 skr). SPF+MYC 7 kg 213 dkr (262 skr) 30 kg 369 (453 skr). SPF 7 kg 217 dkr (267 skr) 30 kg 373 dkr (459 skr). Økologi 30 kg 592 dkr (728 skr).

• Lagren uppges vara små både hos slakterier och förädlare.

• Svenska grisproduktionen väntas minska 2 – 3 proc nästa år, enligt seminstatistiken.

• Det innebär färre grisar till slakterierna att slåss om. Bättre slaktsvinspris är som bekant ett bra vapen att slåss med. Grisköttkåparna vill försäkra sig om i varje fall viss del svenskt griskött. Man vet aldrig hur mycket griskött man får köra till tippen (eller returerna) om en skandal skulle dyka upp.

• De senaste dagarna har danskt griskött fått dålig publicitet igen i danska medier, därför att salmonellaproblemen i slakten ökar i stället för att minska. 77 personer blev salmonellajuka av danskt griskött 2002 och 202 blev sjuka 2003. Dessutom fick Danish Crown åter igen kritik av Fødevaredirektoratet för att inte hålla godtagbar hygien i ett av slakterierna (Odense).

• Charkråvaran och feta produkterna har

GRIS utkommer med 12 nummer per år.

@-GRIS utkommer med minst 52 nr per år, dvs varje vecka när grispriserna är satta, samt i övrigt när något betydelsefullt för grisproduktionen inträffar. Prenumerationspriset är 190 kr inkl moms 10,75 kr år 2004. Enklast prenumererar du genom att sätta in 190 kr på vårt bankgiro eller postgiro.

Bankgiro 440-0123

Postgiro 69 22 21 - 5

tryck

RB Grafiska AB, Örebro

kr och SLP 10.70. Alltså ca 1 kr mindre än i år. Dessa priser var oförändrade till vecka 45. Då sänkte Swedish Meats 30 öre och de flesta övriga slakterier följde efter mer eller mindre!

Men nu är mungiporna uppåt. Peter Johansson, SLP, säger om veckans prishöjning att "det känns rimligt att höja med 25 öre denna vecka, med tanke på avsättningen och prisläget på grisköttprodukterna". Grispriset har helt klart en positiv trend.

Höjning på måndag?

Ett bra tips inför nästa vecka är att alla övriga slakterier höjer på måndag. Då blir det även spännande att se om 25 öres höjning räcker. Det kan bli mer. Slaktare och andra jag talat med säger att "som det ser ut just nu är en krona fördelat på ett antal veckor en tänkbar utveckling". Om vi sköter oss. Det är intressant att höra

att optimismen återvänt inom näringen! Prognosen är kanske inte helt vågad, eftersom vi är på väg in i julslakten och förutsättningarna för prishöjningar framöver är väsentligt bättre än vid samma tid i fjol. Men man ska ju inte sälja grisköttet förrän gris är slaktad.

Många positiva faktorer

Vad är det då som gör att så många är optimistiska för den närmaste tiden? Jag har ställt frågan till slaktare och andra. Här är några förklaringar utan rangordning, vikt och betydelse:

• Julslakten närmar sig, det är alltid positivt.

• Skinkan har varit ett prisproblem länge, men nu börjar det lossna även för den. Beredningen till julsinka tar undan mycket skinka i Sverige. Även internationellt ser det ljusare ut.

agrars
GRIS
Oberoende tidning för hela grisnärigen

ISSN 1402-8085

Redaktion, prenumeration

postadress

Berga, Stenåsen 311, 692 93 Kumla

telefon: 019-57 60 90, 57 60 91

fax: 019-58 00 50, mail: gris@agrars.se

redaktör, ansvarig utgivare

Lars-Gunnar Lannhard
tel 019-57 60 90, 070-663 60 90
lg.lannhard@agrars.se

biträdande redaktör

Nils Andersson
tel 0151-103 15, 070-642 86 56
fax 0151-134 46, nils@agrars.se
Västergårdsgatan 21, 643 32 Vingåker

grafisk produktion, trycksaker

Berndt Eliasson
tel 073-035 54 03, ble@tyfonmail.se

annonser

Lars-Gunnar Lannhard
019-57 60 90, 070-663 60 90, gris@agrars.se

Vill du öka lönsamheten i ditt jordbruk

Gödselbassäng med hela säkerheten för halva priset

Vill du spara kväve ? - lägg på ett tak

Ring: 031 - 471660

MPG Miljöprodukter AB
Victor Hasselblads gata 11
421 31 Västra Frölunda

Ventilationslösning för ditt stall

SKOV A/S är specialister på ventilation.
Vi hjälper dig att hitta rätt.

För mer information tag kontakt med:

Ingemar Fransson · Hjo
Tlf./fax: 0503-14243 · Mobiltlf.: 070-2254286
E-mail: ifr@skov.dk · www.skov.dk

Är du ett riktigt svin? E

I så fall har vi en bra utgödsling till dig!

TUNA
Tel 0155-53 000 www.tunamaskin.com

Även för späda kulingar och gamla sugor

Specialisten på foder- och spannmålshantering

Generalagent för Skovs foderboredningsprogram, kvarnar och krossar samt lagerhållning av reservdelar.

Badenatorp, 535 91 KVÄNUM, SWEDEN
Tel: +46 (0)512 924 50 · Fax: +46 (0)512 930 80 · info@rotageagri.se · www.rotageagri.se
Ingår i Sveaverken-gruppen

Betalar slakteriet dig skäligt pris när grisen hämtas till slakt i förtid?

En del slakterier vill ha dina grisar levererade till slakt i förtid. Det händer särskilt inför julen. Det innebär lägre slaktvikt. Med detta följer ett lägre totalt avräkningspris, eftersom det blir mindre antal kilo gris på din avräkning. I stället ”sparas” en veckas foder till ett värde av ca 30 kronor.

förtidsslakt

Om vi antar att grisarna slaktas en vecka tidigare än de borde ha gjort, blir de avräknade kilona färre. Vi antar att grisarna får 2,8 kg foder per dag under veckan. Då tilldelas de 19,6 kg foder till ett pris av 1,64 kr/kg, vilket blir 32,13 kr. Övriga händelser i stallet förblir desamma. Fördelaktigt kan vara om stallet töms en vecka tidigare, eller att ett större antal grisar till slakt ger större tillägg. Blir stallet tomt en vecka tidigare kan det få stå tomt

köpts upp av de nya EU-länderna till mycket bra priser. Danish Crown nämner späck som exempel, som nästan tredubblats i pris på några veckor.

- De nya EU-länderna börjar även efterfråga andra och mer ädla produkter.
- Tyska grispriset ligger fortsatt väldigt högt, nästan på 15 kr. Futurepriserna är också höga ett år framåt, med endast ett säsongsmässigt dopp i januari.
- Köttproduktionen i Tyskland ökar och produktionen minskar.
- Holländska produktionen minskar och i stället blir Holland ett stort importland.
- Både nya östländerna och svenska industrin börjar fråga om långa avtal. Det gör man inte om man tror på lägre priser. Tidigare har det varit mycket rundringning för att jaga upp billiga överskottspartier.
- Foderpriserna är låga och väntas fortsätta ligga lågt.

Bland de negativa faktorerna finns några med stor tyngd och betydelse för grispriset:

- Priserna på mer ädla produkter i mitten och baktill på grisen har låga priser i viktiga exportländer för danskt griskött.
- Det japanska ”safe guard” hindrar lönsam export till Japan. När exporten blir för stor till Japan sätter man in importtullar och då blir det inte lika lönsamt att exportera.
- Låga värdet på dollar och pund ger mindre pengar när grisintäkterna ska växlas in till euro och danska kronor.
- De svenska veterinärerna gör upprop till stöd för det svenska grisköttet.
- Uppräkningen kan göras mycket längre.

	Beräkning	Egna siffror
Slaktvikt	81 kg	_____
Avräkn.spris/kg 57,5 % kött	11,39	_____
Foder/vecka kg	19,6	_____
Foderpris per kg	1,64	_____
Foderkostnad/vecka	32,14	_____
81 kg gris x 11,39	+923 kronor	_____
Sparad foderkostnad	+ -32 kronor	_____
Netto	+955 kronor	_____
Jämförelse med ordinarie slakt med en vecka tidigarelagd:		
Ordinarie	+991	_____
Tidigarelagd inkl foderbesparing	-955	_____
Skillnad	-36 kronor	_____

ytterligare några dagar, för självsanering/underhåll.

Vi utgår från en ordinarie slaktvikt på 87 kg, en levande vikt på ca 115 kg. Tidigare slakt med en vecka, med en tillväxt om ca 1 kg per dag, gör en slaktvikt på 108 kg. Slakt-

kroppsvikten blir då 81 kg vid en slaktförlust på 25 proc.

I exemplet här intill ska du ha minst 36 kr i ersättning för att leverera en gris en vecka tidigare än vid optimal vikt. 25 kr räcker inte.

45 kr är OK säger Sven

36 kronor är de direkta kostnaderna för förtida slakt, men då är inte följdkostnaderna inräknade, anser Sven Jerpdal, Upppigg. Rätt ersättning för förtida slakt en vecka är egentligen 40 – 50 kr, säger han. Skickar jag slaktsvinen en vecka tidigare, kan stallarna bli utan smågrisar en vecka. Det kostar också pengar.

förtida slakt

-Dagens 25 kr är definitivt för litet. Jag har nu fått löfte om 45 kr per gris när de hämtas en vecka i förtid, säger Sven, som levererar till Skövde Slakteri. Det är jag nöjd med och överlåter frågan till kolleger som vill förhandla vidare.

-Under senare år har vi inte heller fått full ersättning för de sänkta slaktvikterna inför julen, fortsätter han. Det måste vi ha. För varje 2 kg sänkt slaktvikt ska priset upp 25 öre.

-Men vi ska inte heller nöja oss med det här. Två kronor upp på grispriset är nästa mål, säger han. Då skulle vi bli mycket lugnare!

-Vi grisuppfödare måste ställa krav på högre slaktsvinpriser. Lobba mera, uppmanar Sven Jerpdal. Sedan får slakterierna i sin tur fixa sina intäkter. Inom handeln säger man ju själva att det inte är något problem att höja grispriset en eller två kronor. Det vill vi se i handling, säger han. /LG

Trött i fötter, ben och ländrygg?
Stötdämpande inläggssulor från Fotlabbet!

Pris från 120:- exkl moms o porto
EAB Positivt Arbetsskydd
Tel 0382-214 50, fax 0382-214 55, bil 0102-652777

Dörrar
Standardmätt och måttbeställda
Med eller utan inspektionsruta

Fönster
Standardmätt och måttbeställda
Plast med termoglas
Kan levereras med termostatstyrd öppning/stängning

Ring Ove Semborg
042-22 34 34

Vi har stor erfarenhet av renovering och optimering av alla typer av ventilationsanläggningar!
Leverantör av frisk luft i 50 år!

MADSORASK
Stationsgatan 24, 253 73 Helsingborg
Tel 042-22 34 34, 070-540 49 85
Fax 042-27 13 08, ove@import-export.se
www.madsorask.dk

Gödselbrunnen fungerar bättre om du skär halmen!

Tryckskär din halm, då stannar mögelsporerna kvar på ströet och du slipper andas in dem.

Brandsäkerheten får du på köpet!

Planera Din ströhantering nu!

Skogaby Stallmiljö
Tel 0430-600 00 Fabriken 601 39 Fax 602 39

LANTBRUKS-BYGGNADER

djurstallar
inredningar
ventilation
utfodringar

fodersilor
betongspalt
utgödslingar
gödselbehållare

Stallbyggen AB
Löparevägen 2, 294 39 Sölvesborg
Tel 0456-104 01, 148 01

Dörrar Fönster

för lantbruket, förrådet industrin häststallet m m

gebo®

270 21 Glemmingebro
Tel 0411-52 25 20
Fax 0411-52 27 74
www.gebo.se
nilsson@gebo.se

Prenumerera på @-GRIS!

Rintal® vet.
(Fenitseth)

- Effektivt mot inälvsparasiter hos svin

Nu även i storförpackning 6x500 g

Skabbsanerade besättningar behandlar Du framgångsrikt med Rintal® vet. mot grisens samtliga inälvsparasiter.

Rintal® vet. 10% granulat säljs receptfritt på apotek och blandas enkelt i fodret.

Läs mer i Bayers faktabäfte om grisens inälvsparasiter. Rekvireras gratis per telefon 031-83 98 00 eller fax 031-83 15 22.

BAYER

Bayer HealthCare

Vuxendagis ett försörjningsalternativ när grisar och växtodling inte lönar sig

Syllerstorppe är en liten lantbruks-egendom med 25 hektar jord, belägen i Östergötland mellan Ödeshög och Väderstad. Gården ägs numera av Barbro och Mats Erlandsson, som ändrat om driftsinriktningen från traditionellt lantbruk till äventyrsgård. Av de ursprungliga 25 hektaren åker odlas fortfarande 10 hektar, medan 15 hektar gjorts om till "vuxendagis".

Det gäller att köra runt banan på två hjul annars blir det poängavdrag.

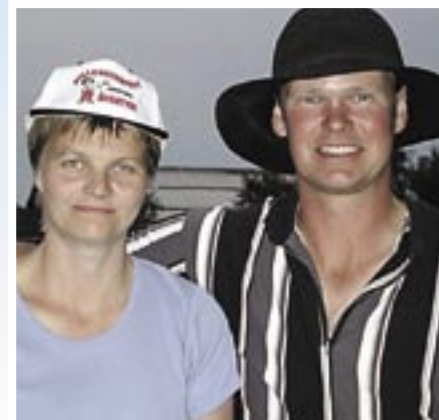
äventyr

Vuxendagis består av ett snart 60-tal olika aktiviteter, som besökarna kan välja mellan. Det som för dagen besökande datamixan-vändarna från Halland tävlade i var sex olika

Alternativ för nedlagda svinstallar

I den lilla sjön invid byggnaderna kan aktiviteter också förekomma.

Barbro och Mats Erlandsson

aktiviteter. Bl a körning med bil på två hjul runt en bana. Bågskytte. Körning med bil mellan koner där bilen svängde till vänster när ratten vreds åt höger. Körning med bil där "föraren", som skötte gas och bromsar,

Intressant driftsalternativ som bör få efterföljare

Vuxendagis är en, i mitt tycke, mycket intressant innovation, att med enkla medel utveckla den egna gården till en intressant och vinstgivande alternativ aktivitet i överblivna byggnader och på jord som har svag lönsamhet för växtodling. Detta kan och behöver få efterföljare på fler orter i Sverige. Det är endast fantasin som begränsar utbudet av aktiviteter. Vad vet stadsbon om körning av skogs- och lantbruksmaskiner?

I stället för att t ex anlägga en golfbana är vuxendagis ett bra alternativ. Ofta finns byggnaderna. Många nedlagda bra

kommentar

svinhus kan ändras till passande aktiviteter. Ombyggnaderna genererar arbetstillfällen i bygden. När ortsborna får möjlighet att hjälpa till i verksamheten är ännu mer vunnit. En avfolkningsbygd kan få nytt liv!

Just nu finns överproduktion av livsmedel. Därför kan jorden/skogen få alternativ användning. Men utbudet av alternativa aktiviteter och äventyr är i många fall en bristvara. I varje fall på landsbygden. I tätorter där aktiviteter finns är de ofta dyra att besöka.

Nils Andersson

GRISPRODUCENTER I HALLAND!

Grisar från Halland uppfyller vår målsättning om korta gristransporter för bästa djuromsorg och miljö

Anmäl dina grisar till oss!

Vi har marknadens bästa avräkningspriser

AB GINSTEN SLAKTERI, Harplinge Tel 035-171 600, 070-594 82 72

SA 010

"Hälsodryck" för dräktiga sugor

Förebygger grisningsfeber

Mera modersmjölk

Ökad lönsamhet

Försäljning

Kurt-Holger Eriksson

Tel 0430-308 07, 0708-305 949

Fax 0430-305 94

TERRA NOVA®

TerraNova Svenska AB

Box 34, 730 40 Kolbäck

Tel 0220-37 410 Fax 0220-37 411

Uppfödarens säkra val av injektionsjärn till oss!

injektionsjärn till smågrisar

ad us vet. - för ekonomisk behandling

Pigeron vet finns i glasflaska 100 mg/ml och i praktisk plastflaska 200 mg/ml.

100 mg/ml, förpackningar: 50 ml, 5X50 ml, 10X100 ml.
200 mg/ml, förpackningar: 5X100 ml, 10X100 ml.

Pigeron vet

LEO Animal Health
Box 404 • 201 24 Malmö • Tfn 040-35 22 00 • Fax 040-611 94 08

Sunt klimat till sunda grisar!

A-HYT TEN

Hyddor och alla tillbehör för

Frilandsgrisar

A-HYT TEN D-243 40 Eckernförde

☎ 0510-520 54 (0049 4351 812 -99, Fax -90)

www.a-hyten.de

Marknadstillägg?

Efterlikvid?

Hos oss får du tilläggsbetalning direkt på din avräkning varje vecka - året runt!

- Merbetalning för svensk kvalitet
- Korta transporter
- Human djurhantering
- Effektiv försäljning
- Lönsamt, stabilt, slakteriföretag

Välkommen att kontakta oss för mer information!

Rolf Olsson 0411-665 53
eller 0411-100 71 (bost)
eller mobil 0708-100 726

- ett litet men erkänt effektivt slakteri -

SOJALL GÖDSELPULVER Med garanti

Ladugårdsinrede i Jung AB
535 92 Kvänum
Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

- Inomgårdsmekanisering -

SIKO® AB

Inredningar, utgödslingar & ventilation
Utrustningar & tillbehör = Allt för ditt behov

273 98 SMEDSTORP • 0414-513 00

En deltagare provar på västernridning/rodeo.

Koppar i foder till grisar ett livsviktigt näringsämne

Koppar är ett livsnödvändigt spårämne som måste tillföras grisarna. Behovet anges till mellan 6 och 12 mg per kg foder, beroende av om det är växande grisar eller sugor. Det finns en liten mängd koppar i råvarorna. Denna räcker inte till för högproducerande grisar och därför blandas extra koppar in i fodret.

koppar

Koppar är liksom natrium, selen och många andra näringsämnen giftigt i hög koncentration.

tion. Risk för förgiftning hos grisar kan inträda vid 500 mg/kg foder.

Tillväxtstimulerande, men kan innebära förgiftning

I jakten på substanser som stimulerar tillväxt, upptäcktes redan på 60-talet att 250 mg koppar per kg foder gav en något bättre tillväxt hos grisar. Resultaten varierade, men den lilla effekt som kunde uppnås utnyttjades och hög mängd koppar blandades därför i fodret till grisar.

Den mängd koppar som grisen inte behöver utsöndras. Gödseln efter grisar som ges mycket koppar innehåller därför hög kon-

centration. Detta uppmärksammades redan för länge sedan i Holland där får dog som betade mark gödslad med grisgödsel.

Lagstiftning ändrad

Tidigare svensk lagstiftning tillät maximalt 35 mg koppar per kg foder till grisar av alla kategorier medan övriga EU under grisens första 14 veckor tillät 175 mg. Från 2004 är gränserna för hela EU ändrade till maximalt 25 mg koppar per kg foder, utom för de första 12 levnadsveckorna då man fortfarande får ha 170 mg.

Lantmännen har maximalt 25mg per kg i alla foder. Den vetenskapliga dokumentationen är klar och tydlig, 170 mg Cu per kg foder påverkar inte tillväxten och inte heller diarréfrekvensen. Därför finns ingen anledning belasta djur och miljö med extra koppar.

Leif Göransson

Foderdivisionen Svenska Lantmännen

var tvungen att kommunicera med en "medförare" då ratten var utan funktion. Denne medförare styrde ekipaget efter "förarens" anvisningar. Även denna bil kördes mellan koner.

Start för nio år sedan

Mats övertog sin föräldragård för ett antal år sedan. I början arbetade han på Nord Mills i Mjölby och hade då gården som "fritidssysselsättning". Efter olika funderingar kom han tillsammans med hustrun på att på gården anordna "Ett annorlunda äventyr".

Alternativ
för nedlagda
svinstallar

Tavlan för pilskjutningen finns vid en liten dunge på ägorna.

Starten skedde enkelt för nio år sedan. Då fanns endast 4 – 5 stationer. Men med åren har det byggts ut. Enligt Mats blir det, som nämnts, nära 60 aktiviteter i höst.

Den ombyggda ladugården rymmer bl a konferenslokaler och kök. Bild av ena hushalvan som byggts om till fest/konferenslokal.

Syllerstorpett tar hjälp av grannar vid aktiviteterna. Vid ändring och justeringar av maskiner och fordon köper Mats tjänster av egenföretagare med F-skattesedel. Därmed behövs inga anställda.

Gården har numera inga djur. Den gamla ladugården är ombyggd till bl a konferenser och har eget kök för måltider. Flerdagskonferenser kan anordnas med övernattnings på närbelägna hotell. Men även an-

dra aktiviteter arrangeras, såsom svensxa, möhippa, osv.

Verksamheten har ett omfattande försäkringsomfång, om något händer trots alla försiktighetsåtgärder.

Barbro och Mats lever på sin verksamhet, som har adress www.syllerstorpett.com

Nils Andersson

Är din gris lönsam?

Du som köper ditt foder från oss får tillgång till en rad mervärden.

Vårt gemensamma mål är att du ska tjäna pengar på din produktion. Vi tar fram recept på de foderblandningar som passar bäst för grisarna på din gård, inom varje led i produktionen.

Piggforanalysen är det redskap som vi använder för en noggrann uppföljning av din slaktgrisproduktion. De värden vi får fram ligger sedan till grund för dina åtgärder och förbättringar som steg för steg ger dig bättre lönsamhet.

Piggforanalysen säkerställer att varje gris leder till en positiv utveckling för ditt företag.

			 Lantmännen
	Piggforanalysen. Gör en noggrann uppföljning av din slaktgrisproduktion. Prata med din säljare hos Lantmännen.		
Vi håller den svenska matens framtid i våra händer		www.lantmannen.se	

Färsk drank av vete är grisarnas Pro Viva?

-Dagens drank är något helt annat än den har varit. Framställningen av sprit baserades tidigare på potatis, men idag baseras sprittillverkningen på kvalitetsvete. Dagens vodkadrank har högt näringsvärde och framställs av spannmålssorter med lågt proteinvärde och högt stärkelseinnehåll. Färsk vetedrank är något av grisarnas "Pro Viva", sa Jan Erik Lindberg, SLU, vid en informationsdagen för grisuppfödare på Hotell Åhus Strand i Åhus.

drank

Dranken har fått gott rykte, som säger att grisarna mår väldigt bra när de äter foder innehållande drank. Jan Eric benämner det-

ta som att dranken har bioaktiva egenskaper, dvs egenskaper som har en positiv effekt på grisens hälsa och produktionsförmåga. Förklaringen ligger i att dranken består av en fermenterad råvara som innehåller mjölksyrabakterier och organiska syror, samt har lågt pH.

Brett spektra bakterier i tarmen

-I försök har man kunnat visa att de mjölksyrabakterier som hittas i dranken överlever i magen och kan fästa in till tarmen. Det är en förutsättning för en hälsobefrämjande effekt. Forskarna har även visat att mångfalden av mjölksyrabakterier ökar hos grisar utfodrade med drank, vilket är viktigt eftersom ett brett spektra av bakterier tyder på en hälsosam tarmflora.

-Dessa försöksresultat ihop med de praktiska erfarenheterna, säger just att dranken har gett grisarna bättre hälsa. Därför kallar jag vetedrank för grisarnas svar på Pro Viva, säger Jan Eric med ett leende.

Jan Erik Lindberg talar om vetedrank, som han liknar vid grisarnas Pro Viva.

Ett trettiotal grisproducenter från Skåne deltog i ett möte vid hotell Åhus Strand i Åhus där Hushållningssällskapet hade något av kick-off för HIR Gris i Skåne och SBI Trading informerade om vetedrank. Mötesdeltagarna fick även information om EU:s arbete kring livsmedelssäkerhet.

Anna Ohlson, HIR Gris, refererar mötet.

Livsmedels-säkerhet i EU

-Inte minst känns det fel när det ställs i relation till övriga länder i EU, som tillåter mycket högre mängder fosfor per ha, sa Anna. Eller i relation till de skiftande behov av fosfor som olika jordarter och skördenivåer ger upphov till.

-Förslaget har dessutom dålig timing eftersom det just nu pågår ett doktorandprojekt vid SLU, just med syfte att studera grisarnas fosforbehov och hur man kan påverka fosfortillgängligheten, sa hon.

Fosfor är ett livsviktigt näringsämne för alla levande organismer på jorden. Samtidigt är mineralfosfor en ändlig resurs och ett överskott av fosfor i marken kan ge miljöproblem. Problemet med fosfor beror på dess ofta låga smältbarhet. Smältbarheten kan ökas genom tillsats av enzymet fytas till fodret eller genom stöpning av fodret. Bl a har PIG (www.pigforsok.nu) redovisat försök vid Chalmers där tillgängligheten på fosfor ökar markant vid stöpning.

Anna rekommenderar följande åtgärder, som man kan utföra på gårdsnivå och som SJV förhoppningsvis kommer att ta hänsyn till i framtidens beräkning av djurtäthet:

- Använd spannmål och andra råvaror med hög fosforsmältbarhet.
- Sträva efter att ha så högt foderutnyttjande som möjligt.
- Se över möjligheten att använda fytas eller stöpning som medel att uppnå högre fosforutnyttjande.
- Och inte minst viktigt, om du bor i ett område där "Greppa Näringen" finns, gå igenom grismodulerna i Greppa Näringen tillsammans med din rådgivare. Då får du en bild av hur nuläget ser ut så att du lättare kan välja vilka åtgärder du ska göra.

Bli så bra som möjligt budskapet i HIR Gris

-Hushållningssällskapets rådgivning i HIR Gris är "rådgivning som du vill ha den", förklarade Anna Ohlson, samordnare och rådgivare på HIR Gris, vid mötet i Åhus. Att gå med i HIR Gris är att sträva efter att bli så bra som möjligt på det du själv kan påverka och att ta dina beslut utifrån den grundtanken.

rådgivning

Konceptet i HIR Gris bygger på att skapa ett nätverk av människor, som var och en bidrar med sin spetskompetens till grisproducentens bästa.

Anna fortsatte med att resonera kring fosfor med bakgrund i att SJV håller på att se över reglerna kring djurtäthet. (Läs mer på SJVs hemsida www.sjv.se och på grisproducenternas hemsida www.grisproducenter.org). Det nya förslaget innebär att tillåtet antal slaktgrisplatser per ha minskar från 10,5 till 9,5 st. Samtidigt flaggar SJV lite försiktigt för att det framtida regelverket kan komma att ta hänsyn till om lantbrukaren kan visa på åtgärder som innebär minskad fosformängd i gödseln. Därmed ges utrymme till fler djur än normalt per hektar.

-En anpassning till det nya förslaget skulle kräva antingen en minskning i antalet djur med bibehållen areal eller också en ökning i spridningsarealen. Detta skulle ge kraftigt negativa konsekvenser för den svenska grisproduktionen!

GROBA
FODERAUTOMATER

- FODERAUTOMATER MED NY UTMATNING fr. 600:-
- DUBBELAUTOMAT 2 000:-
- ARATOS RÖRDELAR
- FUNDA BLOCK
- NYTT FUNDABLOCK av lättklinker färdig putsyta
- FAMILJEBOXAR
- VÅGAR
- IDÉ-RITNINGAR, familjebbox
- IDÉ-RITNINGAR djupströsystem

TEL 0410-270 02. FAX 0410-270 42. ÄVEN KVÄLL.

Egebjerg

- TURBOMAT 2 100:-
- TORRAUTOMAT
- DRICK-O-MAT-VATTENKOPP slaktsvin 275:- smågris 225:-
- TORRUTFODRING
- STALLINREDNING rostfritt med plastplank
- KOMBIBOX födsel till slakt
- STRAW-FLOW BOX
- ANDNINGSMASK AIR-ACE 330:-

Beställ
"BOLE-Katalogen"
GRATIS!
www.bole.nu

BOLE-Produkter AB
Håstaångsvägen 1
824 40 HUDIKSVALL
0650-54 24 70

Stallfläktar
Motorer 1-fas och 3-fas

Multi-Wing fläktpropellrar och fläktblad.

Kundanpassad tillverkning.

Snabba leveranser!

ANIMEK

SYSTEM AB • 262 96 ÄNGELHOLM Tel. 0431-220 10
www.lantbruksnet.se/animek Fax 0431-222 78

Jämstark start i livet med FerVital+

✓ Tackar jämbehovet till 100%

✓ Tillför vitaminer

✓ Forebygger diarré

✓ Lägre dödlighet/färrledsjukdomar

✓ Lätt och naturligt utan injektioner

Agri Syst Combar Green AB
0431-20802 • 0708-763735 • www.agrisyst.se

Tillverkare: Bioiber Danisco • Danmark

Prenumerera på GRIS!

Weda hygiensäkra blötutfodringar

Gör som Råbelöf, välj Weda blötutfodring med BW+!
Fråga oss varför BW+, det kostar inget!

Weda blötutfodring för stora och små anläggningar

För både suggor, smågrisar och slaktsvin

Välj Råbelöfs-boxen du också!

Ekonomisk enhetsbox med golvvärme hos smågrisarna

Reglerbara värmelampor som höjs och sänks centralt

Bygg om din befintliga anläggning till Wedas vattenersättningssystem BW+ för din egen ekonomi!

- Minimerar aminosyraförlusten
- Klarar långa foderslingor utan spillvatten
- Befintliga system behålls
- 100 g vågceller doserar exakt

INFOMATIC

Oskarström 035-18 19 60
Vejbystrand 0431-241 24
Gotland 0498-48 12 62
Enköping 0171-910 37
Trönödal 0270-360 33
infomatic@infomatic.se

SVENSKA FODERAUTOMATIK AB

Grisar med hög IgG-nivå växer bättre och är friskare

Råmjölken har stor betydelse för de nyfödda grisarna. De föds i stort sett utan immunskydd. Men från suggmjölken får de immunglobuliner. Immunglobuliner som spädgrisarna kan ta upp genom tarmen de 24 – 36 första levnadstimmarna. Enligt undersökning av den Rullande Afprövningen var det positiv effekt med högt upptag av IgG på grisars tillväxt mellan avvänjning och 30 kg. IgG är den dominerande formen för immunglobuliner i råmjölk. Effekten var statistiskt säker. Dessutom var det en tendens till högre dödlighet under diperioden hos grisar med låg IgG-nivå.

immunitet

Nya undersökningar har visat att immunglobulin innehållet hos diande spädgrisar är mycket varierande. Orsakerna till detta kan variera hos både suga och grisarna. Hos sugan kan det bero på nedsatt råmjölksproduktion beroende på sjukdom eller för få funktionella mjölkkörtlar. Hos gri-

Mer feed back behövs till avelsdjursuppfödarna

Undersökningen visar på ett stort behov på feed back från smågrisproducenter till besättningar som producerar rekryteringsdjur. Finns ett genetiskt samband mellan olika sugglinjers förmåga att ge di?

kommentar

De producenter som har egen rekrytering via alternerande återkorsning tar ut de bäs-

800 svenskar salmonellasjuka i fjol av svensk mat, mest importerat kött

-Det är dags att myndigheterna reagerar på att antalet svenskar ökar starkt som blir sjuka av salmonella när de äter svensk mat. Det säger professorn i livsmedelshygien, Marie-Louise Danielsson-Tham. De flesta salmonellasjuka smittas utomlands (3 800), men ökningen av antalet sjuka av svensk mat med 50 % är oroande. De flesta smittfallen kommer från importerat kött. Källa: Ekot, Sveriges Radio. /LG

sarna kan det bli bero på svagfödda grisar, låg födelsevikt, sjukdom, stor kull, m.m. Enligt forskare har råmjölkstillgången stort inflytande på dödligheten under digivningen. Men det saknas kunskap om råmjölkstillgångens betydelse för sjukdomsförekomst, dödlighet och tillväxt i perioden från avvänjning till slakt.

Högre tillväxt med högre IgG

Det ingick tre försöksbesättningar. En konventionell besättning med 300 sugor, en blå SKM-besättning med 340 sugor och en MS-besättning med 202 sugor.

Från dessa tre besättningar togs blodprover på spädgrisarna vid 2 – 4 levnadsdagen för mätning av IgG-nivån. Totalt togs prover från 516 grisar i de konventionella besättningarna och 508 från MS-besättningen. Analyserna visade på lägre IgG-innehåll på grisarna från MS-besättningen. Medelnivån var 32,6 resp 31,0 för grisarna i de konventionella besättningar och 24,6 för grisarna i MS-besättningen. Enligt försöket steg tillväxten efter avvänjningen med 6 gram för varje ökning av IgG-koncentrationen på 10 mg/ml.

Tillväxten blev registrerad under diperioden, från avvänjningen till 30 kg och från 30 kg till slakt. Dessutom sjuklighet och behandlingar med antibiotika.

ta och största sogrisarna i kullen. Detta görs redan i slutet av diperioden. Då tas de största och felfria grisarna ut. Enligt den danska undersökningen har då dessa grisar, de största, fått tillräckliga mängder immunglobuliner.

Man kan ju fråga sig varför grisarna från MS-besättningen som ingick i försöket hade så mycket lägre halter av immunglobuliner, jämfört med de konventionella besättningarna? Har de svenska serogrisarna också lägre halt immunglobuliner? Några serogrisbesättningar har ju efter hand fått ökad dödlighet under diperioden.

Har den svenska avelsledningen eller forskningen överhuvudtaget tittat på detta?

Nils Andersson

Noll dagar karens för parvovaccinet Porcilis

Livsmedelsverket har från 10 september ändrat på karenstiderna för några läkemedel och vacciner för grisar. För vetalgin sänks karenstiden från 35 till 21 dagar. För vaccinet Hiprasuis försvinner karenstiden, den blir alltså noll dagar. Noll dagar blir det också för parvovaccinet Porcilis. /Nils

Sammanhang IgG och dödlighet?

I Rullande Afprövningarnas undersökning fanns en tendens till sammanhang mellan IgG-nivån och dödlighet under diperioden. Att det inte var signifikant skillnad kan bero på att blodproverna togs först när grisarna var några dagar gamla och inte direkt efter födelsen. Grisar med låg IgG-nivå var då kanske redan döda. Liksom grisar som inte fått råmjölk. Av denna anledning vill de genomföra ett nytt försök för att ta reda på om teorin är riktig.

Grisar med högt innehåll av IgG hade en högre tillväxt från avvänjning till 30 kg, vilket hade statistiskt sammanhang. En förklaring kan vara att grisar med hög IgG-nivå inte drabbas så hårt av sjukdomar som grisar med låg IgG-nivå.

Gerni 4802 A högtryckstvätt för hetvatten

Gerni 4802 A är en kompakt och kraftig hetvattenstvätt avsedd för de mest krävande uppgifterna inom lantbruk. Maskinen har en unik konstruktion med föruppvärmning av vattnet till jämn temperatur, den har upprättstående design och är lätt att flytta och den är byggd för lång livslängd.

Gerni har även arbetat hårt för att maskinen ska vara miljövänlig och avge lägsta möjliga utsläpp. Den nya maskinen har Gernis unika tryckavlastande pistol och effektivt Turbo Laser-munstycke.

Prestanda: Turbotryck 235 bar, vattenmängd 16 liter/min, temperatur 90/130 grader.

4802 A är en ny hetvattentvätt från Gerni

Zikk-Zakk Avel

Verktyget för dig med egen rekrytering!

M Med hjälp av Zikk-Zakk Avel kan du som använder dig av alternerande återkorsning få en bra bild av den genetiska nivån i besättningen, och får därigenom möjligheter att göra ett bättre urval av rekryteringsdjur. Hör av dig, så berättar vi mer!

Allt detta får du...

Färska avelsvärden varje dag!

Total- och delavelsvärden redovisas på alla hondjur med semingaltsfar!

Rangerar dina hondjur för bättre urval!

...om du har det här:

Dataregistrering i PigWin Sugg

Seminering med Avelspoolens semingaltar

Noggrann journalföring

Internetuppkoppling

www.avelspoolen.se

◆ Svenska Avelspoolen AB, Vasagatan 29, 541 31 Skövde. Tel 0500-48 30 65, fax 48 33 70. ◆

Gleptosil® vet!

Järnlyftet för små grisar som snabbt vill bli stora och starka...

Ge spädgrisarna Gleptosil redan första levnadsdygnet, så vet du att de får den optimala järnstarten.

Gleptoferron 200 mg Fe²⁺/ml
Förpackn: 10x100 ml

Gleptosil säljs på apoteket

Gerni
CLEANING POWER

Rengör professionellt med ...

G 830 A

- Högtryckstvätt
- Kall vatten

- 210 bar
- 1920 l/tim

G 4802 A

- Högtryckstvätt
- Het vatten

- 200 bar
- 930 l/tim
- 90/130° C

Inkl. slangupprullare och 20 m slang

18.995,-
exkl. moms

17.995,-
exkl. moms

SPARA 10.500 ! SPARA ÖVER 18.500 !

Gerni • BOX 127 • S-662 23 ÅMÅL
0532-175 30

Två nya besättningar i södra Sverige PMWS-smittade, nu även en satellit

27 augusti anmäldes ett misstänkt fall av PMWS och 6 september ytterligare ett i södra Sverige. Förra fallet rapporterades i juni, men har kunnat avskrivas. En av de anmälda och nu konstaterade besättningarna är satellitbesättning och suggorna hade redan gått tillbaka till navet när sjukdoms-symptomen upptäcktes.

PMWS

-Jag anser att PMWS-situationen är hyfsad, trots de nya konstaterade fallen, säger Per Wallgren, SVA. Totalt är det nu 9 besättningar (varav en med grisproduktion på tre enheter) som fått smittan. Varför PMWS inträffat i en satellitbesättning, men inte navet drabbats och inte andra satelliter med samma djurmateriäl, ska SVA och Djurhälsovården studera närmare för att om möjligt försöka förstå varför PMWS uppkommer. -Att vi inte fått fler utbrott i Sverige än 9 beror med stor sannolikhet på att vi inte har PRRS i landet. PRRS är ofta inkörsporten till PMWS, enligt erfarenhet från andra län-

Tysk köttkonsumtion tillbaka på 90 kg/person 2003

För första gången sedan BSE-krisen 2000 var konsumtionen av kött i Tyskland tillbaka på 90 kg per capita 2003. Köttförbrukningen steg med 3 % sedan 2002 och gäller alla produktkategorier.

Tyska självförsörjningsgraden 2003 var 93 %, vilket är en tillbaka gång från 95 % sedan 2002. Källa: Kødbranchens Fællesråd, Danmark. /LG

Forskning kan ge spann-målen ökat näringsinnehåll

Danmarks JordbruksForskning är med i ett stort internationellt forskningsprojekt, HarvestPlus. Forskningsprojektet siktar på att minska en del av undernäringen i u-länderna, genom att ta fram grödor med ett större innehåll av järn, zink och A-vitamin.

Programmet berör grödorna majs, vete, kassava, potatis och bönor. De danska forskarna ska undersöka hur järn och zink transporteras i veteplantorna. Där ska de undersöka vilka mekanismer i plantorna som får järn och zink att flytta från bladen till frövit-tan i kärnan. En stor del av järn- och zinkinnehållet finns i blad och i de yttre skaldelarna av kärnan på den mogna plantan. Källa: MaskinBladet

Kommentar: Kan näringsämnen samlas i kärnorna hos vete och andra spannmålsprodukter, kan det bli en framgång även i djurproduktionen. Bl a zink har ju en positiv effekt mot avvänjningsdiarré på grisar. /Nils

der. Det är därför viktigt att vi inte riskerar PRRS-smitta genom att tillåta danska djurtransporter genom Skåne, säger han.

-Vi misstänker inte smittspridning via sperma och inte via vuxna djur, säger Per. Vuxna djur visar sig inte sprida smitta. Inte heller har smågrisar visat sig få PMWS när sugorna från smittade besättningar grisat på annan plats.

-Circovirus typ 2 finns allmänt i landet. Besättningar med diagnosen PMWS har inget nytt okänt smittämne, vad vi kan se. Vissa brister, även om de inte varit allvarliga, har funnits i gårdarnas management, säger Per Wallgren.

Backa aldrig djurflödet

Jan-Åke Robertsson, Svenska Djurhälsovården, understryker det viktiga i att alla besättningsägare följer regeln: Alla djur ska strömma i en riktning, alltid framåt i kedjan, aldrig bakåt.

-Tömning av stallavdelningar, rengöring och desinfektion, dvs strikt omgångsuppfödning, är en viktig del i ett bra och säkert djurflöde, säger han.

-Vi vet fortfarande inte hur smittan uppkommer, men vi har en gemensam nämnare hos alla konstaterade PMWS-besättningar, managementfrågorna. Gemensamt för alla är att större eller mindre avsteg gjorts i regeln att djurströmmen ska gå framåt. -Flera av de drabbade har sagt att ”ja, vi

2,5 milj dkr kostar det att leverera sperma med PRRS

Hatting-KS ska betala 2,5 milj dkr, plus rätttegångskostnader, till en dansk avelsuppfödare som fått sin besättning smittad med PRRS via sperma. Uppfödaren deltog i ett försök med levande PRRS-vaccin, men försöket följde inte alla regler i försöksuppläggnin-gen och man upptäckte inte smittspridning i tid. Ersättningen är för förlorad försäljning av avelsdjur.

Danske Slakterier, som äger seminstationen, driver i sin tur sak mot läkemedelsföretaget Boehringer-Ingelheim, som sålt vaccinet. Domen kan bli överklagad till högre rätt. Källa: Hyologisk. /LG

Holländska grisproduktionen minskar 3,9 %, men slakten ökar

Preliminära resultatet av svinräkningen i Holland i april visar att grisantalet minskat till 10,75 milj djur, eller med 3,8 % sedan 2003. Antalet sugor har minskat 5,4 %.

Prognosen 2004 visar att inhemska produktionen minskar med 3,9 %, importen ökar med 20,1 % och att exporten av smågrisar minskar med 13,6 % och gödsvin med 9,4 %. Den totala slakten i Holland av inhemskt producerade samt importerade grisar väntas öka till 13,9 milj grisar, en ökning med 0,1 % jämfört med 2003. Källa: The Pig Site. /LG

vet att djurströmmen ska gå framåt, men vi gjorde små avsteg och trodde inte detta skulle ha någon betydelse”.

De övriga gemensamma nämnarna, som nybyggda stallar, intensiv produktion, m m, har svalnat något säger Jan-Åke.

-Vi har både nybyggda och ett par gamla besättningar bland de konstaterat smittade besättningarna, säger han. Där finns således inget klart samband.

-Intensiv produktion och provocerande miljöer är i viss mån en gemensam nämnare. Det har varit stor djurtäthet i en del av de drabbade besättningarna. Provocerande miljöer kan vara en plattform för PMWS att starta.

En gemensam nämnare är Sydsverige. Orsaken vet vi inte. De konstaterade utbrotten har skett i Skåne och Blekinge, med ett undantag i Östergötland. Den besättningen är f ö nu friskförklarad.

-Utbrottet i satellitbesättningen är en ny vändning i smittdiskussionen. Av alla satelliter inom samma nav är det endast en som drabbats och så vitt vi kan se har ingen smitta förts vidare varken till navet eller andra satelliter. Vi har beslutat att suggorna får fortsätta gå till andra satelliter, men givetvis under noggrann uppsikt.

-Saneringen av avelsbesättningen fortsätter. Ägaren har lagt ned ett stort arbete, men en hel del arbete återstår. Tidigast nästa år kan avelsdjur levereras.

Medvetenhet bland uppfödarna

Medvetenheten om PMWS är nu mycket stor i svenska besättningar och det kommer in en del anmälningar om misstankar om PMWS.

-Misstänkta fall har kommit och gått under sommaren, säger Jan-Åke. Men PMWS har då kunnat avskrivas som andra sjukdomar. Under utredningen har hälsodeklarationen dragits in och smågrisar har inte sålts på öppna marknaden.

-Vi har nu 4 – 5 besättningar under utredning. Ibland har det varit pellegrisar och de flesta misstankarna kan avskrivas. Så var det även med en misstänkt besättning i juni. Det verkade lugnt under våren och försommar-en, men så kom nya misstankar.

-Trots de nya PMWS-fallen har vi kontroll på sjukdomen och kan hantera den i Sverige. De besättningar som drabbas får lindriga utbrott, jämfört med i de flesta andra länder.

-Situationen kan bli annan om vi får in PRRS. Som Per Wallgren påpekar är det mycket viktigt att vi inte tillåter danska djur transporteras genom Sverige. Danska djur med PRRS, som transporteras på de svenska vägarna, skulle bli en betydande risk för den svenska djurhälsan, säger Jan-Åke Robertsson.

Lars-Gunnar Lannhard

SLUs forskningsstation Funbo–Lövsta 30-årsfirade med ekogrisvisning

SLUs forskningsstation Funbo-Lövsta har fyllt 30 år och firades med bl a en presentation av forskningen inom Projekt Ekogris. Kjell Andersson är koordinator för Projekt Ekogris, som finansieras av Formas.

ekogrisar

På Lövsta studerar man suggegenskaper, som verkar vara särskilt viktiga i ekologisk produktion. Egenskaper som är svåra att studera i fält är bobyggnadsbeteende, aktivitet vid grisning, mjölkproduktion, brunst under laktation och efter avvänjning, samt juverhälsa.

Skillnader i modersegenskaper

Om det finns individuella skillnader i sugors modersegenskaper, som kommer till uttryck i olika miljöer, så tyder det på att beteendet kan vara genetiskt styrt. Då finns det anledning att forska vidare på detta beteende i genetiska studier. Därför följs suggan i två olika miljöer, i grisionshydda utomhus under sommarhalvåret och i grisionsbox inomhus under vinterhalvåret.

I studien ingår 40 sugor. Första och tredje gången grisar de utomhus i grisionshyddor och två veckor efter grision flyttas de till större hagar med plats för fyra sugor med kullar. Andra och fjärde gången grisar de inomhus i vanliga grisionsboxar och efter två veckor flyttas de till storboxar med plats för fyra sugor med kullar. Doktorand Anna Wallenbeck och Lotta Rydhmer, Inst. för husdjursgenetik, arbetar med denna studie.

Olika innehåll av aminosyror

Då vissa fodermedel och fodertillsatser inte får användas i ekologisk produktion, är det svårt att tillverka ett foder som täcker slaktsvinens behov av livsnödvändiga aminosyror. Om halten av aminosyror i fodret kan sänkas, blir det bli lättare att tillverka ett ekologiskt foder, som är baserat på hemmaproducerade fodermedel.

På Lövsta föds slaktsvinen i Projekt Ekogris upp med foder som har olika innehåll av aminosyror. Grisarnas tillväxt, köttighet och hälsa studeras. Halva antalet grisar går ute i hagar och halva inne i slaktsvinsboxar. Doktorand Magdalena Presto och Kristina Andersson, Inst. för husdjurens utfodring och vård, arbetar med denna studie. I sommar har examensarbetare Sofia Folestam studerat slaktsvinens beteende, för att se hur miljö-n påverkar grisarnas aktivitet och sociala beteende.

Nils Andersson

En grupp sinsuggorna i Ekoförsöket på Lövsta.

Anna Walllenbeck studerar hur suggan samlar ihop kullen vid digivningen och hur ofta suggan ger di. Suggans motivation och förmåga att ge di är viktiga när grisarna hålls i grupper i stora hagar.

Sugor med sina smågrisar i Ekoförsöket.

Grispriserna ger nu täckning även för nya stallbyggnader

Foderpriserna har sänkts nu efter skörden. Det förbättrar ekonomin i produktionen och samtidigt stiger slaktsvinspriserna. Den rikliga skörden i övriga världen gör att foderpriserna även där blir lägre. Då blir konkurrenssituationen för griskött i stort sett oförändrad.

kalkyl

Trots att foderpriset nu sänkts, är det ändå högre än för några år sedan. Avräkningspriset behöver därför vara ännu högre än tidigare år. Under 2003 och därefter fram till vecka 35 i år har avräkningspriset legat under 11 kronor per kilo. Smågrispriset har under samma tid legat över 400 kronor per gris fram till vecka 11 år 2003 och därefter runt 350 – 380 kronor. Dessa priser gäller endast noteringen. Priserna måste justeras för olika tillägg och kostnader.

3,5 omgångar/år

Enligt prisuppgift från Svenska Lantmännen kostar ett färdigt slaktgrisfoder för fas I 166 kr/dt och fas II 163 kr/dt (9 sept 2004). Från detta pris ska dras rabatter och läggas till frakter.

Jag har i kalkylen nedan räknat med ett medelpris för fas I och fas II på 164 kronor, eller 13,22 öre/MJ.

Slaktvikten är beräknad till 87 kg, (levande vikt 115 kg) med en tillväxt på 87 kg. Upp-

födningstid 104 dagar per omgång fordrar en medeltillväxt på ca 900 gram per dag. Per år blir det 3,5 omgångar. Foderförbrukning 34 MJ/kg tillväxt. Smågrispriset är det som gällde 15 veckor före slakt, 361 kronor. Då är ingen hänsyn tagen till olika tillägg och kostnader. Arbete är beräknat till 15 minuter per gris till en kostnad av 160 kr per timma. Diverse kostnader såsom el, halm, medicin och dödlighet är beräknat till 25 kronor per gris. Avräkningspriset är beräknat för 57,5 procent kött.

Nils Andersson

Tunga grisar ett ekonomiskt alternativ?

Enligt försök vid SLU för några år sedan var det bättre ekonomi för tyngre grisar, upp till 127 kg levande vikt. Slaktvikten i försöket var 96,4 kg. Enligt försöket gick det endast åt ca 3 kg foder per kg tillväxt i viktintervall 107 – 127 kg, vilket anses lågt. Utfodringsnormen ökades i detta tillväxtintervall.

Men det är endast ett slakteri, Sydkött, som har betalning upp till 100 kg. Är det många tunga grisar som blir tyngre avräknas dessa till ett lägre pris. Då är den produktionen oekonomisk.

Genom produktion av tunga grisar minskar antalet omgångar per år.

Vinsten 165 kr per kvm stallyta

Just nu finns täckning för avskrivningar, räntor och underhåll även för nybyggda stallar. Denna gång har jag räknat med tyngre grisar. Bara för det kan uppfödningstiden inte tillåtas bli längre. Medeltillväxten ligger runt 900 gram per dag. Är den, eller blir, längre finns troligen något fel i produktionsapparaten, t ex foder eller sjukdom.

kommentar

Vinsten i denna kalkyl, 174 kronor, ger en vinst på ca 165 kronor per kvadratmeter total stallyta utan hänsyn till andra utrymmen enligt L 100. Räknas ytor såsom gångar och övriga biutrymmen (plats för gångar och korridorer, foderhantering, utlastningsrum, strö, m m) till boxgolvytan, blir vinsten per kvadratmeter betydligt mindre. Dessa ytor varierar och storleken är unik för varje driftsenhet. Vinsten per anläggningsyta kan endast räknas ut en gång per år, om inte denna också divideras med antalet omgångar per år och räknas in per boxyta.

	Beräkning	Egna siffror	Kalkyl, förutsättningar	Beräkning	Egna siffror
Slaktvikt	87 kg	-----	Antal omg/år, 365/104	3,5	-----
Tillväxt	87 kg	-----	Avskrivning	7 %	-----
Avräkn.pris/kg 57,5 % kött, SM	11,39 kr	-----	Ränta	3 %	-----
Foder vid 34 MJ/kg tillväxt	2958 MJ	-----	Underhåll	2 %	-----
Foderpris per MJ	13,22 öre	-----	Summa kostnader	12 %	-----
Smågrispris 15 v före slakt	361 kr	-----	Investeringskostnader per grisplats	Kostnad	Egna siffror
Diverse, el, halm, medicin		-----	2 000 x 0,12 = 240/3,5=	69 kr	-----
och dödlighet	25 kr	-----	2 200 x 0,12= 264/3,5=	75 kr	-----
Arbete, 15 min/gris å 160 kr	40 kr	-----	2 400 x 0,12= 288/3,5=	82 kr	-----
Kostnader i slakten och för smågrisin-		-----	2 600 x 0,12= 312/3,3=	89 kr	-----
köp samt tillägg är inte medtagna.		-----	2 800 x 0,12= 336/3,5=	96 kr	-----
87 kg gris x 11,39	+991 kr	-----	3 000 x 0,12= 360/3,5=	103 kr	-----
Smågris	-361 kr	-----	3 200 x 0,12= 384/3,5=	110 kr	-----
Foder	-391 kr	-----	3 400 x 0,12= 408/3,5=	117 kr	-----
Arbete	- 40 kr	-----	3 600 x 0,12= 432/3,5=	123 kr	-----
Diverse	- 25 kr	-----	3 800 x 0,12= 456/3,5=	130 kr	-----
Summa	+174 kr	-----	4 000 x 0,12= 480/3,5=	137 kr	-----
Denna summa ska användas till		-----	4 200 x 0,12= 504/3,5=	144 kr	-----
avskrivningar, räntor och underhåll.		-----	4 400 x 0,12= 528/3,5=	151 kr	-----
		-----	4 600 x 0,12= 552/3,5=	158 kr	-----
		-----	4 800 x 0,12= 576/3,5=	165 kr	-----
		-----	5 000 x 0,12= 600/3,5=	171 kr	-----
		-----	Netto/gris, vinst eller förlust?	-----	

Fast golv, asfalt eller spaltgolv lika bra i transponderstallar

Rullande Afprövningar i Danmark har undersökt tre olika golvtyper i stallar omkring transponder foderstationer. Försöket pågick i 1 1/2 år i en besättning. De tre golvtyperna var fast golv av betong behandlad med piggrulle, fast golv belagt med asfalt, samt spaltgolv. Försökets ändamål var att undersöka om det blev fler suggor uttagna från boxar med spaltgolv än med fast golv.

golvtyper

Resultatmässigt var det ingen skillnad vilken golvtyp som användes på frekvensen av borttagna suggor. I boxarna med asfalt var det nödvändigt att dagligen skrapa golvet rent för gödsel.

På bakgrund av resultaten kan alla tre golvtyperna rekommenderas i området omkring

Halva grisar på nätet blev Coop Danmarks största nätsuccé hittills

Danska Coop har startat med att sälja färska finstyckade halva griskroppar via internet. Lådorna hämtas i närmaste Coop-butik.

-Provbeställningen var 1 000 styckade grishalvor, som snabbt såldes slut, säger Leif Poulsen, Coop Danmark. Nästa beställning är sjudubblad, 7 000 halvor. Det här är vår största försäljningssuccé sedan vi öppnade näthandeln av livsmedel. Källa: Danish Crown.

Kommentar: Om konsumenternas intresse för att köpa halva grisar över nätet står sig, betyder det att 3 500 grisar per vecka får jämn avsättning vad gäller alla detaljer på grisen (grisfötter ingår dock inte). Coop, Ica, Axfood, Bergendahls, sätt igång sälja även i Sverige! Vi svenskar är dubbelt så många som danskarna, avsättning 7 000 grisar per vecka! /LG

Golvutformning	fast golv	asfalt	spaltgolv
Antal insatta suggor, st	372	499	545
Antal uttagna suggor, st	27	58	46
Antal uttagna suggor, %	7,3	11,6	8,5
Uttagna på grund av: %			
Aggressivitet	0,3	0,2	0,4
Dåliga ben	3,5	3,0	2,9
Omlöp	2,1	4,6	2,7
Hull	0,0	0,6	0,4
Abort, kastat	0,0	0,0	0,4
Död, död efter överfall	0,3	0,2	0,0
Juversvamp	0,0	0,2	0,2
Klövbölder	0,8	0,6	0,2
Vulvabitning	0,0	0,0	0,6
Sålda, skadade av inredn e dyl	0,3	2,2	0,7

foderstationerna, framgår av meddelandet. Om det etableras spaltgolv ska det redan vid planläggningsfasen övervägas hur gödseln ska hanteras och vilka omkostnader det är förbundet med detta. Fastgolv, av betong eller asfalt, kräver tid till att skrapa golvet rent från gödsel.

Flyttade direkt efter seminering

Direkt efter betäckning/seminering blev suggorna flyttade till dräktighetsstallet med transponderstationerna.

Suggor som blev uttaget från transponderboxarna blev i genomsnitt insatta i sjukboxar/avlastningsboxar i 17 dagar. Något över 70 proc av dessa suggor kunder släppas tillbaka in i transponderboxen igen eller flyttas till grisningsavdelningen. I försöksbesättningen antas att det räcker med två proc sjukboxar/avlastningsboxar med individuell uppställning.

I Danmark är transpondersystemet mest utbrett. Och i samband med nybyggnation

15 000 dkr i böter för ledsjuk gris till slakt

En dansk bonde får böta 10 000 dkr för att ha skickat en gris med ledbesvär till slakt. Chauffören av slaktbilen fick böta 5 000 dkr för att ha tagit med grisen. Källa: LandbrugsAvisen. /LG

Uttagna suggor från transponderstallet på grund av golvutformning

ska det vara lösdrift och efter 2013 finns lag om lösdrift i alla stallar.

I och med att suggorna har gemensam utfodringsstation(er) blir det ofta kö vid ingången till dessa och detta kan resultera i konfrontationer mellan djuren. Därför är det viktigt att golvet inte är halt så djuren inte skadar sig onödigt.

Nils Andersson

Halm ger inte danska grisar tillräcklig förströelse, an-såg domaren

Grisar ska ha något att sysselsätta sig med. Det säger EU-bestämmelserna. Både i Sverige och i Danmark anser vi att halm ger tillräcklig förströelse.

En dansk grisuppfödare har emellertid åtalats för att inte använt lekmaterial, trots rikligt med halm i boxarna. Böterna blev 3 000 dkr och rättegångskostnaderna.

Orla Grøn Pedersen, Danske Slagterier, anser domen är principiellt viktig och säger att Danske Slagterier ska finansiera ett överklagande till högre rättsinstans. Källa: LandbrugsAvisen. /LG

Skabbsanerad?
Javisst!

Axilur® vet.

Fenbendazol

Pulver 4%

Effektivt mot grisens samtliga inälvsmaskar

....inte bara knutmasken!

Efter skabbsaneringen bör man välja ett avmaskningsmedel som är effektivt, enkelt att använda och som rekommenderas av veterinär.

Axilur® vet. Pulver 4% finns i 0,5 kg och 2,5 kg ekonomiförpackning.

En receptfri originalprodukt

Vill du veta mer? Rekvirera gärna en gratis informationsbroschyr från Intervet AB.

Intervet AB • Box 47604 • 117 94 Stockholm
Tel 08. 775 76 50 • Fax 08. 775 76 51

Åkerböna bra proteinfoder men inte till suggor

Åkerböna tillhör släktet baljväxter. Protein- och fiberinnehåll är tämligen högt, enligt "Fodermedel till svin" av Allan Simonsson, 1995. Sammansättningen av proteinet är god. Åkerbönan innehåller den svavelhaltiga aminosyran, metionin, som kan bli en bristvara, eftersom den är livsnödvändig. Behovet är 0,26 gram/MJ till smågrisar.

åkerböna

I svenska försök med slaktgrisar har åkerböna utfodrats i inblandningar upp till 20 proc av energin med gott produktionsresultat. Smakligheten på åkerböna och innehållet av hämmande substanser (garvsvyror, som är smaknedsättande och minskar smältbarheten) gör att inblandningen i foder till smågrisar bör halveras.

Observera att åkerböna inte rekommenderas i foder till suggor. Enligt försök finns tendenser till sämre fruktsamhet och lägre mjölkproduktion.

Svårtorkad

Det är mycket viktigt att åkerbönona är rejält torkade. Helst i flera omgångar (då kärnan är stor) med högst 40 graders temperatur, för att förhindra mögeltillväxt. Då kärnan är stor kan vattenhalten vid skalet (första torkningen) vara tillräckligt låg, men hög inne i kärnans mitt. När vattenhalten jämnat ut sig i kärnan kan vattenhalten totalt vara för hög. Mögel trivs vid för hög vattenhalt och kan ge bl a diarré och andra oönskade sjukdomsutbrott. Dessutom försämrar smakligheten.

Enligt Fodermedel till svin, vid torrsubstansen 87 proc, innehåller åkerböna 30 % råprotein, 1,5 % råfett, 8 % växttråd och 4

% aska. Smältbarhetskoefficienten för råproteinet 79.

Det essentiella aminosyrainnehållet är, i % av råproteinet:

Gram aminosyror per 16 g N	Per kg foder, smb, g
Arginin 9,1	Råprotein 206
Fenylalanin 3,9	Lysin 12,4
Histidin 2,5	Cystin 2,7
Isoleucin 4,1	Metionin 1,6
Leucin 7,2	Treonin 7,0
Lysin 6,0	Tryptofan 2,2
Metionin 0,8	Isoleucin 8,4
Treonin 3,4	
Tryptofan 1,1	Energiinnehåll:
Valin 4,6	MJ/kg ts 13,9
	MJ/kg vara 12,1
Mineralämnen Gram per kg ts	Mg per kg ts
Ca 1,4	Se 0,3
P 5,6	Cu 9
smb P 2,1	
Na 0,2	

Nils Andersson

Kommunernas skolor överger svenska köttet

Som ett led i den kommunala sparrivern överger bl a Katrineholms kommun det svenska köttet. I stället kan det bli irländskt på tallrikarna i skolorna och på äldreboende.

mervärde

Kostchefen i Katrineholm säger:

-Mitt hjärta säger en sak, men penningpå-

Grisproduktionen måste vara konkurrenskraftig

Jordbruksverket genomförde en undersökning under hösten 2003 om hur svenska livsmedelsföretag ser på utvecklingen framöver. Livsmedelsföretagen tror att framtiden blir tuffare. Detta trots en större marknad genom EUs utvidgning den 1 maj.

kommentar

Skälen till pessimismen uppges vara att svenskproducerade varor ofta inte håller tillräckligt konkurrenskraftiga priser på den internationella marknaden. Produktionen fördras av Sveriges miljö- och djurskyddsregler och det går inte att ta betalt för de svenska mervärdena.

-Om detta blir eller är verklighet är det många förlorare i Sverige. Just på grund av de fördrande miljö- och djurskyddsreglerna. Detta ger då ökade kostnader för Sverige.

Minskar försäljningen av de svenska produkterna kan det bli en del människor som blir arbetslösa, kanske t o m nuvarande beslutsfattare i djurskyddsfrågor. Men att ha besvärliga och kostsamma regler är ett perfekt sätt att påskynda nedläggningen av produktionen!? När och om konkurrentländerna framöver har/får samma regler som Sverige har idag, finns endast små möjligheter att i Sverige återuppta produktionen till den nivå som finns idag utan stora ekonomiska kostnader. I så fall måste staten gå in med pengar. Då spelar reglerna mindre roll!

Nils Andersson

sen en annan. Prisskillnaden mellan svenskt och importerat är många kronor per kilo. Vi får inte kräva att det ska vara svenskt kött. Men inte heller att vi bara ska jobba med utländskt kött.

-Att vi hittills valt svenskt är en försäkran om trygghet i en värld av salmonella och galna kosjukan.

Källa: Katrineholms Kuriren.

Kommentar: Tydligt minskar det svenska mervärdet allt mer. Om många skolor och äldreboende övergår till importerat kött kan det få mycket stora konsekvenser för avsättningen av det svenska köttet. Det kan då bli ännu lägre avräkningspriser.

Lägre avräkningspriserskan kan betyda nedläggningar och utslagslagningar inom producentledet. Minskad produktion betyder också en för stor kostym hos många aktörer. Alltså en negativ kedjereaktion.

Nils Andersson

SMAKLIG SPIS FÖR GRIS!

Kampanjpris hela pallar!
Tel 0418-701 30

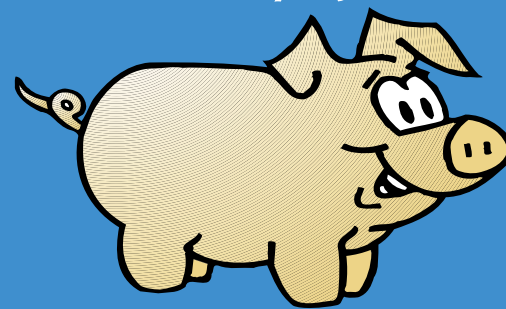
- ☐ Järnberikat fodertillskott till smågrisar
- ☐ Är färdigt att användas
- ☐ Kostnadseffektivt och arbetsbesparande
- ☐ Lätt att hantera och finfördela
- ☐ Certifierad och kontrollerad torv

Foder & Spannmål
I HELSINGBORG-ÅHUS AB

Succé med våra nya premixer!

Gårdsoptimera dina foderblandningar för ett effektivt foderutnyttjande!

Vänd dig till premixspecialisten så att även Du kan prova!

KVARNBYFODER

AB Kvarnbyfoder, Box 84, 245 21 Staffanstorps
Tel 046-25 30 70 Fax 046-25 03 71
info@kvarnbyfoder.se
www.kvarnbyfoder.se

En frisk fläkt från Dalby

STALLSYSTEM

Återförsäljare i hela landet

Tel 046-20 15 60
Fax 046-20 22 05
www.stallsystem.se

STALLSPECIALISTEN

MYRBY SLAKTSVINSBOXAR

SÄTRABOXEN med långtråg

30 års boxutveckling!

Sätraboxen består av 35 mm betongskivor, 600 mm höga + röröverdel. Totalhöjd 1 050 mm.

Tack vare den mycket kraftiga betongskivan erfordras endast att en stolpe per box fästs vid golvet. Stolpen har massiv nederdel, alt 10 mm skruvplatta.

I boxen ingår fem 1" frontrör, gödselgångsgrindar med massiv nederdel och snabbblås.

Den kraftiga betongskivan sträcker sig fram mellan foderträgen, vilket gör boxen mycket hygienisk.

MYRBY

Myrby Mekaniska Verkstad
Ekebygatan 3, 745 37 Enköping Tel 0171-275 80 Fax 0171-341 14
www.myrbymejaniska.se info@myrbymejaniska.se

HELSVENSK • RATIONELL • EKONOMISK

Veckans grispriser får du varje fredag i @-GRIS!

Med HIR gris och dess nätverk kan du förbättra produktionen

HIR Gris är namnet på Hushållningssällskapets nya gristrådgivning. Samordnare och rådgivare är husdjursagronom Anna Ohlson. Sedan tidigare täcker Hushållningssällskapet in bl a ekonomi, växtodling, nötkreatur, maskiner, ekologisk produktion, mat, landbygdsutveckling och häst. Med HIR Gris kan även grisproducenterna få all sin rådgivning från Hushållningssällskapet.

rådgivning

-Att gå med i HIR Gris är att sträva efter att bli så bra som möjligt på det man själv kan påverka. Utifrån den grundtanken kan producenterna själva ta sina beslut. Detta är möjligt i det koncept som HIR Gris bygger på. Att skapa ett nätverk av människor, som var och en bidrar med sin spetskompetens till grisproducentens bästa, säger Anna Ohlson.

Samarbetsprojekt över gränserna

-Skapandet av HIR Gris är en gemensam satsning från Hushållningssällskapen i Skåne och Östergötland med starkt stöd från Hushållningssällskapen i Halland, Blekinge, Kalmar-Kronoberg, och Uppsala (Stockholms, Sörmlands och Uppsala län). Målet är att kunderna ska uppnå optimal lönsamhet i grisproduktionen. Startskottet för satsningen skedde i maj 2004 när Anna Ohlson anställdes. Arbetet är nu inne i sin "utvecklings- och kontaktfas", berättar Anna. Grunderna för hur rådgivningen ska se ut läggs fast och många kontakter tas både med samarbetspartners och med presumtiva kunder.

Nätverk

En av målsättningarna för Hushållningssällskapets satsning är att det ska finnas minst två HIR gristrådgivare i Sverige. Dessa rådgivare ska ha kompletterande kompetenser. Tanken med detta är att de har sitt huvudsakliga arbetsområde i Syd- eller Mellansverige, men att de även jobbar på tvärs över områdena med sina specialfrågor.

HIR Gris bygger idag på ett nätverk mellan följande funktioner och personer:

- * HIR-gris, samordnare & rådgivare Anna Ohlson, husdjursagronom med specialkompetens inom foder.
- * Greppa näringen, grismodulerna, Monica Åkesson, lantmästare.
- * HIR-ekonomi, (Olika personer beroende på område).
- * HIR Bygg, (Olika personer beroende på område).
- * Tillståndsprövning enligt miljöbalken (Olika personer beroende på område).

- * HIR-växtodling, (Olika personer beroende på område)
- * Hushållningssällskapet i Uppsala, Maria Alarik, husdjursagronom.

Samarbete över gränserna

-En av de bärande tankarna bakom HIR Gris är att det är viktigt med ökat samarbete över gränserna, både inom och utom Sverige. Dels för att få information om senaste nytt, dels för att vara uppdaterad med hur grisproduktion sker i övriga världen. Inom Sverige är det t ex de olika slakterierna, djurhälsovården och SLU som kommer att vara viktiga kontaktytor. Närmast till hands ut-

Dalsjöfors ökade svin-slakten mest första halv-året, men delvis p g a legoslakt

58 % av svenska grisarna slaktades första halvåret hos Swedish Meats, 2 % hos Nyléns och Siljans Chark, som samverkar med Swedish Meats, samt 6,7 % av KLS. Summa 67,7 % kooperativ slakt. 33 % slaktades vid privatägda slakterier och 0,3 % uppskattas slaktas ännu mera privat eller i småskaliga slakterier. Summa 33,3 %.

Swedish Meats har minskat slakten 1,7 %, men de samverkande har ökat 80 % (från låg nivå). Privatslakten har ökat 12,1 %. Hela slaktvolymen i Sverige har ökat 3,6 %.

Per-Åke Larsson förklarar Dalsjöfors Slakteris betydande ökning med 81,6 % så här:

-Vi har ökat både av egen kraft och p g a legoslakt åt KLS och Skövde, säger Per-Åke. Framför allt är det KLS vi slaktat åt, när kapaciteten inte räckt till vid vissa tillfällen i KLS-slakteriet.

Dahlbergs Slakteri i Brålanda har ökat 33,4 %. Det beror på att man hade bästa offerten på slaktsvinen från Säffle Sugg-ring, som lämnade Swedish Meats vid ny-året. Ginsten Slakteri har ökat 25,8 % och Skövde Slakteri 11,5 %.

Statistiken visar att privatslakten fortsätter hålla strupgrepp på Swedish Meats, men en del av tappet är Säffle Sugg-rings ca 35 000 grisar.

Samarbete mellan slakterierna gör att gränsen mellan kooperativ och privatslakt blir allt otydligare i statistiken. Grisar som slaktats vid ett slakteri (här ovan nämns Dalsjöfors) kan som synes vara inköpta av kooperativt slakteri (KLS).

Grisproduktionens ökning under första halvåret har gett plussiffor till de flesta slakterier. Det blir kanske svårare att hålla volymerna för en del slakterier när slakten minskar. /LG

Anna Ohlson

anför Sveriges gränser ligger ett samarbete med skickliga danska gristrådgivare. Sett ur utvecklingsperspektiv finns en mycket stor forskning och praktisk försöksverksamhet kring olika grisfrågor i Danmark. De har även tung kunskap genom att de producerar mer än 24 miljoner slaktgrisar per år med en export på ca 80 procent.

-Med svenska erfarenheter rörande t ex frigående sugor och blötfodring kan detta bli nog så inspirerande för båda parter, menar Anna.

Delar som skapar helhet

-HIR Gris kommer att bygga på ett nära samarbete med kunderna. Utgångspunkten blir kundens behov och intresse. Rådgivningen kommer därför att bestå av både enstaka rådgivningstimmar och återkommande rådgivningsbesök. Viktiga delar i gristrådgivningen kommer att vara grismodulerna i Greppa Näringen (i de områden där de är aktuella) och produktionsuppföljning i PigWin-programmet. Stor fokus kommer att läggas på alla typer av foderfrågor, som jag jobbat mycket med, eftersom foder spelar en mycket stor roll både ekonomiskt och produktionstekniskt. För den som blandar sitt foder hemma kommer det att bli än viktigare i framtiden vilka spannmålssorter man väljer att odla. Här kommer samarbetet mellan HIR Gris och HIR Växtodling naturligt in i sammanhanget. Exempel på andra viktiga frågor som kommer att diskuteras är stallmiljön och det ekonomiska resultatet i grisproduktionen. Förutom rådgivningsaktiviteterna kommer HIR Gris även att ordna möten, utbildningar och studiebesök för såväl producenter som dess personal, avslutar Anna Ohlson.

Nils Andersson

KVM Traktorelverk med lågvarvig 1500 varvs generator

16 kva och 30 kva

Klarar att starta dubbelt så stor elmotor som högvarvigt! Kompletterat med trepunktsfäste, 16 amp, 1-fasuttag, 32 amp, 3-fasuttag. Voltmätare, amperemätare, hertzmätare, timräknare, jordfelsbrytare, automatsäkringar, över-underspänningsskydd.

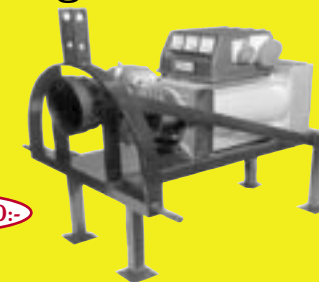
16 kva **NU: 16 800:-** 30kva **NU: 19 800:-**

**Kvånum
Järn**

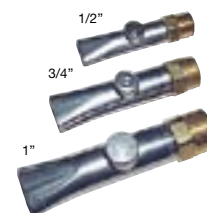
kvanumsjarn.se kvanumsjarn@telia.com

Storgatan 10
535 30 Kvånum
Fax 0512-931 33

Ring **0512-930 55** och beställ eller begär mer info! Moms tillkommer. Fraktfritt över 2 000:-. 1 års garanti.

Ventiler och tillbehör för vatten till svin

- * Serie standard - bit- och trågventiler
- * Serie super - för extra mycket vatten
- * Serie ställbara - för olika vattentryck
- * Bitknappsventiler - minimalt spill, hygienisk
- * Drickskålar - Drink-O-Mat

Kolla vårt stora urval och våra priser!

jalmarson **STINGY**

Skjulstagatan 10, 632 29 Eskilstuna
Tel 016-12 04 15 Fax 016-12 04 18

JYDEN

Kontakta
oss för
info!

Inredning för nöt och gris **www.jydenbur.dk**

Kjell Hansson 0511-127 72 Lennart Grehn 0504-155 93

Pigga marknadsnoteringar

På vår hemsida www.agriprim.com jämför du enkelt aktuella smågris- och slaktsvinspriser.

Prenumerera på vårt kostnadsfria e-postbrev. Då får du träffsäkra marknadscommentarer två gånger i veckan.

Anmäl dig nu på
www.agriprim.com

Staldren

- Torrdesinfektion utan att stallet behöver tömmas
- Minskar lukten genom att binda ammoniaken
- Torkar upp luften och minskar därmed risken för smitta
- Dödar bakterier och svampsporer
- Reducerar levnadsvillkoren för fluglarver
- Torkar ut stallbädden

Foder & Spannmål
I HELSINGBORG-ÅHUS AB

Heimdalsgatan 39, 261 62 GLUMSLÖV
Tel 0418-701 30

Prenumerera på
GRIS!

DOSMATIC

som doserar det mesta
av t ex
näring-vitaminer-medicin
och desinfektionsmedel.
Service & reservdelar

TRÄDGÅRDSTEKNIK

Varalöv 262 96 ÄNGELHOLM
Tel:0431-222 90 Fax:0431-222 70

Pelleterat foder ger bäst ekonomi Särskilt med enzymet Porzyme

I ett försök utfört av Rullande Afprövningar i Danmark med ett vetebaserat foder, som dels var pelleterat, dels i mjölform, utfodrades både med och utan enzymet Porzyme 9300. Mjölfodret hade en negativ effekt på tillväxt och foderutnyttjandet hos slaktgrisar. Däremot hade det effekt mot bl a salmonella.

Försöket hade 4 led. Grupp 1 och 2 hade värmebehandlat och pelleterat foder, malet på hammarkvarn med 2,5 mm såll. Grupp 2 hade dessutom tillsats av enzymet porzyme 9300 med ett kg per ton. Grupp 3 och 4 hade mjölfoder, malet på 4,0 mm såll. Grupp

Försöksled	1	2	3	4	Effekt av behandling	
	Pellets	Pellets	Mjöl, grovmalt	Fodrets	Enzym	
	----	Enzym	Enzym	P-värde	P-värde	
Antal insatta	185	185	185	185		
Daglig foderint FEs	2,48	2,47	2,67	2,63	<0,01	0,36
Daglig tillväxt, g	882	901	828	839	<0,01	0,08
FEs/kg tillväxt	2,82	2,74	3,24	3,14	<0,01	<0,01
Kött-%	59,9	59,6	60,4	60,0	0,13	0,15
Produktionsvärde vid 5-årspriser, täckningsbidrag/grisplats/år:						
	655	695	431	469		
Index	100	106	66	72	<0,01	0,05

4 hade tillsats av enzymet Porzyme 9300 med ett kg per ton.

Tillväxt 32 - 102 kg

foderstruktur

Sämlre utbytte med grovmalet mjöl

Försöket visade att mjölfoder var bättre än finmalet foder med hänsyn till en lägre förekomst av salmonella, statistiskt säkert, i förhållande 2,25. Det var 2,25 gånger större risk för salmonella vid användning av finmalet pelleterat foder, jämfört med mjölfoder. Detta har även visats i tidigare undersökningar. Vidare blev det mindre förändringar i den vita delen av magen med mjölfoder jämfört med pellets.

Beträffande de ekonomiska produktionsresultaten var det pelleterade fodret bättre. Det var nästan statistiskt säkert förbättrat produktionsvärde vid tillsättning av enzymet. Efter 57 kg, efter den vägnings, förbättrades tillväxten statistiskt säkert (0,01) genom enzymtillsättningen. Foderutnyttjandet förbättrades också.

Den lägre infektionsrisken beror på att det syntes en tendens till lägre pH, med ett högre innehåll av organiska syror i maginnehållet hos de grisar som fått grovt malet foder. Detta jämfört med grisar som tilldelats finmalet pelleterat foder. Det anses positivt med en hög koncentration av organiska syror, då dessa har en antibakteriell effekt.

100 med pellets, 106 med enzym

Det ekonomiska utbytet blev i indexform 100 för enbart pellets och 106 för pellets till satt enzym, statistisk säkert 0,01. För det grovmalda mjölfodret blev indexet 66 men 72 för det grovmalda mjölfodret med tillsatt enzym, med p-värdet 0,05. Allt för medeltal av 5 års priser.

Men, som slutkläm sägs att det kan vara en ekonomisk fördel att tillsätta enzymet Porzyme 9300 till vetebaserat foder till slaktgrisar.

Enligt notat 0422 är det xylanase i Porzyme 9300, som ger ett mervärde. Mer än hälften av fodret består av vete, råg, rågvete eller produkter härav, där xylanase förbättrar smältbarheten

Nils Andersson

Fick flyt på trögflytande gödsel i gödselbrunnen

Karl-Fredrik Klinker på Månstorps gård, vid Laholm, hade alltmer "fast-gödsel" i pumpbrunnen till flytgödselbassängen. För att få en homogen gödsel, som gick att pumpa, hällde han 25 liter GylleFresh i brunnen strax före en middagspaus. Pumpbrunnen rymmer 80 kubikmeter. Omedelbart började allt "koka". Detta fick pågå under middagsuppehållet.

gårdsbesök

-Efter middagsuppehållet var allt flytande i pumpbrunnen. Det underlättade verkligen och det var som att vända en hand, sade Karl-Fredrik.

-Jag hade glömt att blanda om gödseln i brunnen. Allt blev bara tjockare och fastare. När det är tjockt är det även svårt få ner omröraren. Det gäller att undvika sådana problem i pumpbrunnen.

Som att vända en hand

-För att inte få gödseln alltför trögflytande tillsatte jag även lite vatten i pumpbrunnen. Tillsättningen av GylleFresh förändrade dock allt. Ja, det var som att vända en hand. Gödseln blev under någon middags-timme homogen och pumpbar.

För några år sedan byggde Karl-Fredrik ett nytt sinsuggstall med vakuumutgödsling. Därifrån har det varit visst problem få ut gödseln till pumpbrunnen eftersom det används en del halm.

Karl-Fredrik Klinker fick flyt på den trögflytande gödseln i gödselbrunnen.

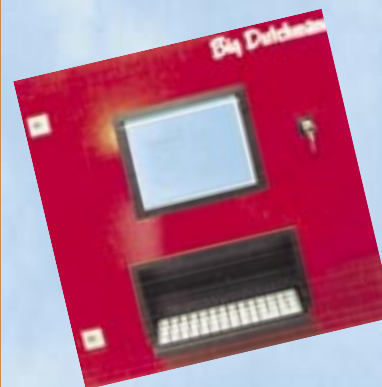
-Där, i vakuumutgödslingen, ska jag nu prova att tillsätta medlet. Då går det kanske "slå två flugor i en smäll". Dels få mer lättflytande och homogen gödsel, dels mer kväve kvar i gödseln med mindre lukt. Då betalar investeringen sig själv.

-Jag var mycket skeptisk till detta med GylleFresh, men preparatet har klarat av problemen, avslutar Karl-Fredrik.

Nils Andersson

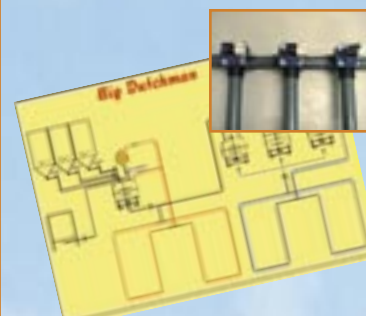
Blötutfodring har många fördelar...

Här är tre:

MC99NT

Den senaste tekniken för styrning, övervakning och registrering i utfodrings- och blandningsanläggningar.

Med eller utan restmängd?

Big Dutchmans blötutfodringar levereras antingen som rundpumpande, eller restmängdsfria med friskvattensköljning.

Service

Du har nu nära till service, från hela fem servicecenter runt om i landet.

Alltid snabb service!

...du får dem alla från:

Big Dutchman
NOJ Serviceverkstad AB

465 96 NOSSEBRO

Tel 0512 - 542 90 Fax 0512 - 541 40

Klippan 0435-181 90

info@noj.se

Träd eller buskar kring alla gödselbrunnar i Danmark, om grannarna kräver det

1 september fick Danmark en ny naturvårdslag som bl a säger att fula byggnadsanläggningar, såsom gödselbrunnar, ska omges med träd eller buskar, om grannar eller andra störs av ful utsikt.

Redan tidigare hade länsmyndigheterna möjlighet att kräva insynsplanteringar kring gödselbrunnar som byggs utanför gårdsbilden, men nu har lagen utökats att gälla alla förfulande anläggningar.

Den nya lagen förpliktigar även ägare till ängar, mossar och hedar att hålla dem fria från vild växtlighet och röja minst vart femte år.

-Jag tror nya lagen kommer att skapa bättre grannsamja på landsbygden, kommenterar fødevareminister Hans Chr Schmidt. Många gödselbrunnar skämmer miljön för närboende. Källa: Danska miljöministeriet. /LG

Utgödsling • Stålbyggnader • Hydraulcylindrar

www.lr-system.se

LR • System AB

260 70 Ljungbyhed
Tel 0435-44 07 60. Fax 0435-44 03 97

LUFTNINGSSPJT

Lufta spannmålen!

Om din spannmål redan är lagrad, och ventilationen och kylningen från befintliga system är otillfredsställande, kan värme lätt bildas. Då kan värmebildningen rättas till mycket snabbt med **SAMLE Luftningsspjut**.

Skruva bara ned den 2,4 m långa sonden i det berörda området för att kyla spannmålen.

Y-TE AB, Ekarps Gård, 274 92 Skurup
Tel 0411-53 69 00 Fax 0411-53 69 05
www.y-te.se info@y-te.se

SAMLE
SILOSYSTEM

Vi har OMRÖRARE

som RÖR OM och RÖR OM och RÖR OM

För industri och lantbruk
Rostfria - Korrosionssäkra - Hygieniska

För mer information, ring 0512-60920 eller besök oss på vår hemsida:
www.fribergs.se

Fribergs Verkstäder AB
Häkanörp, S-534 96 VARA, Sweden
Tel 0512-609 20, Fax 0512-601 00
E-mail info@fribergs.se

ISO 9002 Certified

Bra funktion för djur och skötare hos senaste transpondersystemen

På Olsgård, Furulunds Jordbruk, utanför Kristianstad, finns en mycket effektiv smågrisproduktion. Inför utvidgningen av den befintliga besättningen med ca 40 proc till 480 suggor, ville ägaren, Per Johansson, rationalisera sinsuggdelen. Dessutom förbättra miljön för suggorna. Han satsade på transpondersystemet, efter att läst om detta i GRIS.

gårdsbesök

Tekniken hos transpondersystemet har fungerat till 100 procent, konstaterar han. Stallmiljön är i topp med mycket lugna och harmoniska djur. Alla djuren får individuella fodergivor, vilket underlättar när det gäller att hålla suggorna vid ensartat hull. Det var ovanligt tyst från skrik mellan individerna i sinsuggstallet. Inga förändrade produktionsresultat så här långt, understryker Per. Alla är nöjda.

På Olsgård har suggbesättningen ökat från 340 till 480 suggor. Detta gör att det blivit fler gyltor för grisning. Förstagångsgrisare drar ofta ner den totala produktionen. Men så har inte skett på Olsgård. Personalen där, förman Eva Persson, är mycket kompetent. Hon jobbar alltid med djuren, inte mot dem.

Motbjudande

Inför utvidgningen av suggbesättningen stod Per i beredskap att bygga ut den befintliga sinsuggavdelningen. Det konventionella var att ha system med 225 utfodringsbåsar. Men det tyckte Per var motbjudande. Gångarna mellan ätbåsen, som oftast är nödvändiga, är för det mesta dött utrymme. Det kostar. Per läste om transpondersystemet i GRIS för något år sedan och tyckte det var intressant och att det kunde passa på Ols-

gård. Planering och ritningar till sinsuggstallet med transponderstationer är ett samarbete mellan Skiold/Echberg – byggrådgivaren Jarl Karlsson och Per Johansson. Stalbyggnaden är uppförd av Kiaby bygg, utanför Kristianstad.

En stor grupp

Byggnaden var färdig och suggorna släpptes in 12 januari 2004. I transponderstallet går nu alla suggorna i en enda grupp. Som mest är det 225 djur från fyra suggrupper. Stallet har inga gångar.

Efter avvänjningen släpps inte suggorna ut i transponderstallet förrän efter ca fem veckor. Då är de dräktighetstestade första gången.

Gyltorna hålls, liksom tidigare, i ett separat stall fram till första grisningen och släpps ut i transponderstallet först efter deras första kull, seminering och den första dräktighetstesten. Då tillsammans med de andra suggorna.

Transponderstallet är, som tidigare nämnts, helt fritt från gångar. Den enda "gång" som

Grinden till en utfodringsstation är öppen från utskiljningsgången. När suggruppen går in till liggbäddarna går de via utfodringsstationen och har då möjlighet äta sin ranson foder.

Fakta: Furulunds Jordbruk Olsgård, Fjälkinge	
Produktionsresultat april t o m sista juni 2004	
Årssuggor inkl gyltor	481
Improduktiv tid, dagar	10
Galldagar	6
Omlöpningsprocent	5,1
Grisningsprocent	91,2
Rekryteringsprocent	28
Antal kullar/årssugga	2,31
Levande födda/kull, st	12,0
Dödlighet under diperioden %	8,7
Prod. grisar/årssugga+gylta	25,5

djuren kan inspekteras från är den s k utskiljningsboxen, om vederbörande inte väljer att gå in bland djuren. I utskiljningsboxen, som sträcker sig utefter hela stallets längd, släpps den "nya" dräktighetstestade gruppen. I samband därmed öppnas en grind till en eller flera av transponderstationerna där suggorna går igenom in till de övriga grupperna och kan samtidigt äta sin ranson fo-

der. Denna utskiljningsbox kan även användas som inlärningsbox för djur som har lite svårare att lära sig tekniken. Enligt Eva kan det vara någon äldre högrankad sugga som kört iväg en nyinkommen förstagrisare, som därvid blivit avvisad och rädd. I sådana fall kan det ta någon vecka för att lära denna individ systemet, säger Eva.

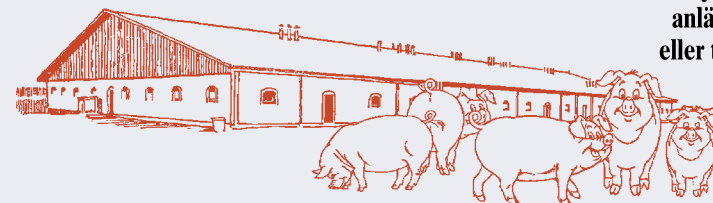
Inget spaltgolv

Stallet, som är 44,4 meter långt är möjligt att dela upp i fyra sektioner/avdelningar och alla har transponderstationer.

Det finns grindar som möjliggör uppdelning i sektioner/avdelningar. Så var det uppdelat i början och alltså med mindre grupper då. Men nu är grindarna öppna och hela stal-

VI BYGGER FÖR LANTBRUKET!

Vi bygger alla typer av anläggningar. Delad eller totalentreprenad.

KOSTNADSFRI RÅDGIVNING
I SAMBAND MED OFFERT!

Tel 044-851 00

Industrigatan 18, VINSLÖV

SM 140 "Bra i magen" pulver

Förebygger
tarmproblem
Ökad tillväxt
Ökad lönsamhet

Försäljning

Kurt-Holger Eriksson

Tel 0430-308 07, 0708-305 949

Fax 0430-305 94

TERRA NOVA

TerraNova Svenska AB

Box 34, 730 40 Kolbäck
Tel 0220-37 410 Fax 0220-37 411

Avancerade InredningsSystem för flexibla lösningar

Ett företag i
Outokumpu-
gruppen

Håkan 0586-470 18, hakan.roos@outokumpu.com

Raimo 0586-47729, raimo.rantanen@outokumpu.com

Åke 0708-32 68 22

- ✓ Nyttänkande
- ✓ Flexibilitet
- ✓ Ultrahöghållfast rostfritt stål och plast
- ✓ Korrosionsbeständighet
- ✓ Låg vikt
- ✓ Lägre underhåll
- ✓ Enklare rengöring
- ✓ Lång livslängd – låg kostnad
- ✓ Reparera eller bygg nytt

Per Johansson

let fungerar som en enda avdelning. Liggavdelningarna har djupströ.

Transponderstationerna är monterade på en båspall 35 cm högre än gödselrännan. På båspallen i anslutning till utfodringsstationerna finns två vattenkoppar.

Mellan denna båspall och liggavdelningarna finns en gödselränna, som kan skrapas ren med traktor. Stallet har inget spaltgolv. Det finns portar i bägge gavarna på huset för denna åtgärd. På husets långsida in till liggavdelningarna finns också portar för utgödsling.

Avdelningarna är utrustade likvärdigt för att kunna användas separat.

På Olsgård används enbart torrfoder. Så transponderstationerna serverar suggorna torrfoder. Dock finns i varje station vattentillförsel via en magnetventil. Suggorna kan antingen äta hela sin foderranson på en gång eller vid ett flertal tillfällen.

Suggorna huserar i transponderstallet omkring 11 veckor mellan bet/seminering och grisning. Bet/seminering utföres i den befintliga väl fungerande avdelningen, som finns i annan byggnad och skild från transponderstallet.

Framförhållning

Eva Persson, som sköter anläggningen, har sina egna synpunkter på det nya systemet, men betonar särskilt att det inte blivit någon förändring i produktionsresultaten med transpondersystemet. Systemet kräver att vissa arbetsmoment måste göras med en viss framförhållning för en fullgod funktion och effektivitet så personalen slipper vänta. Före t ex vaccination och den andra dräktighetstesten ska suggorna vara fränskilda på morgonen.

Alla djur måste ha ett transpondermärke i örat för rätt funktion i utfodringsstationen.

Detta är de nya åtgärderna:

- Innan något djur får tillgång till foder i utfodringsstationen måste de registreras i datorn till utfodringsstationerna. Det måste göras på samtliga djur som släpps in.
- Djuren måste också avregistreras i sam-

På husgaveln finns portar för lastning/lossning av djur och utgödsling från gödselrännan. Portarna på husets långsida är till för utgödsling av liggutrymmena.

- band med intagning till grisningsavdelningen, eller tas bort av annan orsak.
- Vid fränksiljning av djuren vid t ex vaccination före grisning eller vid dräktighetstest måste dessa djurnummer knappas in i datorn dagen före. Sedan sköter utfodringsstationen fränksiljningen. Därefter finns dessa djur i fränksiljningsboxen på morgonen, vilka då kan åtgärdas.
 - När suggan ska lämna besättningen måste suggnumret avregistreras i datorn och transpondermärket tas bort från örat. Märket lämnar inte Olsgård.
 - Båspallen med utfodringsstationerna måste rengöras för hand. I stallet finns enbart fast golv.
 - Inläring av unga djur.

Klara fördelar

- Enligt Per har systemet också många klara fördelar:
- + Mindre byggyta – lägre kostnad.
 - + Fodergivan kan regleras individuellt helt beroende på djurets hull. Detta upplevs starkt positivt. Vid blötutfodring i konventionellt system får djur som äter sakta mindre foder än glupska djur eftersom det utfodras 4 – 6 djur från varje nedsläppsrör. Blötfoder har en tendens att jämna ut sig.
 - + Halvering av halmåtgången i transpondersystemet jämfört med konventionellt system.
 - + Inga suggor blir mobbade då de kan dra sig undan till annan del av stallet och finna ro där.

Lugn miljö

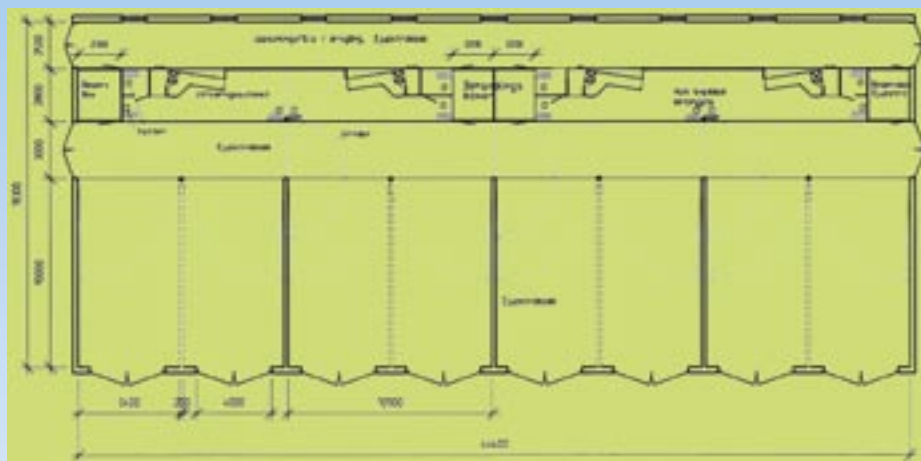
Vid mitt besök och vistelse i transponderstallet var där ovanligt tyst. Inga skrik eller slagsmål. Suggorna uppförde sig mycket lugnt. De låg mycket tätt i någon sektion/avdelning. Då var det mycket god plats i andra sektioner/avdelningar. Enligt Eva och Per händer det ofta att nyutsläppta första grisare ligger sig för sig själva i en sektion/avdelning. Denna segregering är intressant som visar att det även inom djurriket förekommer att lika individer trivs bäst tillsammans. Då kan de undvika högrankade och dominerande kolleger. I detta stall har djuren denna möjlighet att välja. Kanske är det även andra djur, mellangrupper, som bildar grupper? Intressant att se var flockdjurs beteendet. Suggorna ligger tillsammans. Med så stor grupp och flera sektioner/avdelningar finns möjligheter till detta.

I de danska system jag besökt och sett fanns mer aggressivitet mellan djuren och därmed mer skrik från individer som blivit "överfallna".

I stallet på Olsgård finns självventilerande taknock med ljusinsläpp och med luftintag vid takfoten. Därmed bortfaller (o)ljudet från fläktarna. Systemet ger lägre rörliga kostnader.

Lägre investering

I transponderstallet på Olsgård är den totala ytan 835 kvadratmeter. Vid full beläggning blir det 3,7 kvm per djur. Enligt uppgift från Simia (som levererat utfodringsstationerna) är ytan ca 4,3 kvadratmeter per djur

Ritning över transponderstallet.

Suggorna ligger tätt och samlade i en avdelning.

Utskilningsgången sträcker sig i hela stalllets längd och framför alla utfodringsstationer

Nedan t h: Bredvid utfodringsstationerna finns två vattenkoppar.

i ett konventionellt stall. Den inbesparade ytan är $225 \times 0,6 = 135$ kvadratmeter. Kostar varje kvm 3 000 kr sparas ungefär 400 000 kr med detta system.

På grund av det lugn som suggorna vistas i finns förutsättningar till mindre antal omlöp. Då ökar grisningsprocenten.

Det som är otroligt intressant med denna "nya" generation av utfodring via transpondrar är ett nytt tänkande med stora djurgrupper. Anläggningen på Olsgård har varit i drift ett halvår och produktionsresultaten har inte försämrats, snarare förbättrats. Suggorna hade ett mycket jämnt hull och föreföll mycket harmoniska.

Nils Andersson

FUNKI - SPECIALISTEN PÅ ENKLA OCH DRIFTSÄKRA LÖSNINGAR INOM

- Torrutfodring
- Blötutfodring
- Krossar och kvarnar
- Ventilation
- Stallinredning

Funki
CENTER

Marknadsföres av:

Funki AB
Fabriksvägen 2
264 39 KLIPPAN
Tel 0435 - 181 90
Fax 0435 - 103 55

NOJ Serviceverkstad AB
Fäglum, Sörgården 655
465 96 NOSSEBRO
Tel 0512 - 542 90
Fax 0512 - 541 40

Ett smartare val!

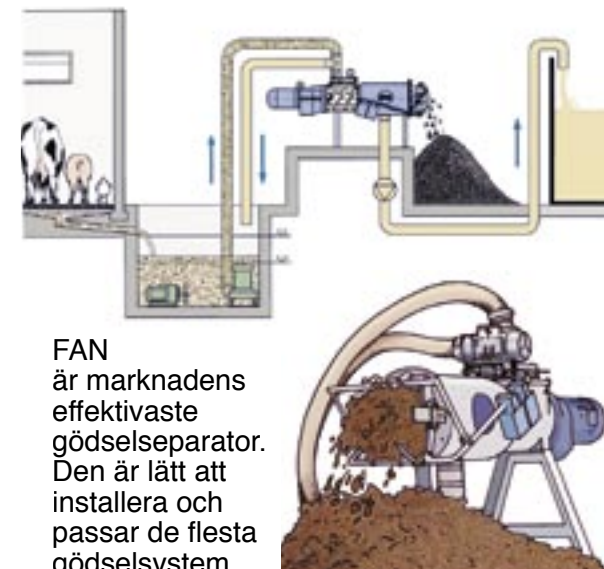
En samarbetspartner
att räkna med

Tel 0500-41 81 90 • Fax 0500-41 99 57
E-post info@skovdeslakteri.se

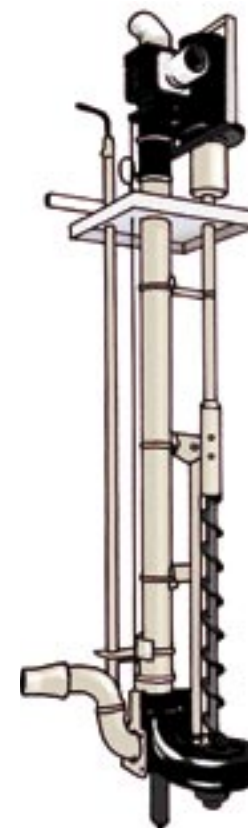
www.skovdeslakteri.se

Rätt gödselhantering ger klirr i kassan!

FAN är marknadens effektivaste gödselseparator. Den är lätt att installera och passar de flesta gödselsystem.

Fan separerar vått från torrt.
Enkelt, effektivt och nästan luktfritt!

Byt till LANDIA, om din pump har problem med halm, tjock gödsel eller långa transporter. LANDIAS patenterade knivsystem säkrar funktionen även vid mycket hög torrsubstans.

Gödselhantering får inte bli ett skitjobb!

SVENSKA NEUERO

Svenska Neuero AB
Tel: 046-24 96 30
Fax: 046-24 95 23
info@svenskaneuero.se
www.svenskaneuero.se

Mindre antal omhändertagna djur betalar transpondersystemet?

Jag upplevde att djuren fungerar fantastiskt bra och trivs i stallet med den ”nya” generationen transponder-system. Skillnaden sett utifrån, jämfört med tidigare existerande system, är att grupperna blivit så mycket större i detta system. Tack vare större grupper undviks att dominerande djur kan hålla reda på lågrankade kolleger. Därmed har djurmiljön blivit fördömlig.

kommentar

Eftersom det är en dator som sköter om att respektive individ får sin bestämda foderranson under dygnet, så måste datorn ha uppgift om vilka djur det handlar om. Liksom den lämnar larmrapport om eventuella djur som inte ätit. Dessutom kan datorn sköta andra uppgifter, som t ex fränkilning av inrapporterade djurnummer.

Så vitt jag förstår är detta med uppgiftsändringar i datorn inget fysiskt ansträngande jobb. Bara en åtgärd som måste utföras som en framförhållning för efterföljande jobb med just de suggorna. Eftersom djuren blir individuellt utfodrade i systemet bör det vara oförändrad tillsyn oavsett system för att kontrollera hull och hälsotillstånd.

Däremot behövs inte det manuella jobbet i transpondersystemet att tilldela magra sugor extra foder som i ett bålssystem. Detta jobb, i ett bålssystem, måste ske under kort tid för att slippa stänga inne alla djur. Jobbet kan då bli både fysiskt ansträngande och stressigt.

Stallet är ljus och som ses har djuren gott om plats. Vid takfoten ses luftintagen.

För att kunna jobba med djuren gäller det att aktivera sig i djurens takt. Annars uppstår stressituationer för både djuren och personalen.

Färre omhändertagna djur

Så väl som transpondersystemet fungerade vid Furulunds Jordbruk kan det rekommenderas till andra sinsugghållare. Många befintliga anläggningar är äldre och gemensamt för alla är behövliga rationaliseringar. Rationaliseringar för olika kostnadsbesparingar. Den första kostnadsbesparingen, som även är en välfärdsåtgärd, är den individuella utfodringen som kan ge lika hull på alla djuren utan extra arbete. Med djur i lika hull finns förutsättningar för en jämn produktion. Men detta med lika hull kan kanske även ha betydelse för minskad frekvens aggressivitet mellan djur emellan då de alla känner sig nöjda och harmoniska. Vi vet inte om ett hungrigt och magert djur utsänder särskilda signaler som retar ett välmående djur!

En annan kostnadsbesparing är om omloppningsfrekvensen minskar (mindre produktiv tid), samt omhändertagandet av djur som blivit starkt mobbade och kanske skadats, som t ex i de s k Vidarssonboxarna. Djur som tas därifrån måste antingen till särskilda boxar för behandling, eller (i förtid) avlivas om de inte redan dött. Detta kan medföra stora kostnader. Hela denna procedur kostar och måste göras ovanpå alla andra sysslor. Denna extra tillsyn och nödvändiga åtgärder kostar i dagsläget alldeles för mycket. Även etiskt.

Rekryteringen måste rättas efter antalet utgångna djur. Högre rekrytering ökar också kostnaden.

Grovfodertilldelning

I de flesta av dagens system för sinsugor är det mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att tilldela sinsugor grovfoder. I gamla tider var detta en självklarhet. En ständigt mätt suga är lugn och stör ingen. Det är oftast hungern som gör att djuren har en kort stubin om andra sugor blir för närgångna med oro som följd. Visserligen får djuren halm att gå och stå i och kan då även

äta denna. Det fungerar ofta bra när halmen är nyinlagd och hygienisk. Men efter någon dag har djuren förorenat i den....

Så som jag upplevde transponderstallet på Olsgård kan det i någon avdelning sättas in en mellanvägg. Då blir det ett utrymme där det kan gå att utfodra suggorna med något slags grovfoder. Vad detta grovfoder ska bestå av kan bli unikt för respektive gård. Varje gård med eget jordbruk kan odla vall. I Skåne med omnejd finns t ex betmassa och drank. På andra platser i närheten av något bryggeri finns andra biprodukter liksom från bagerier.

I samband härmed kan fodergivan som djuren tilldelas via transponderutfodringen minskas. Kan djuren få en större magsäck kan de kanske äta mer under digivningsperioden och därmed mjölka mer. Då finns hopp att kullvikten ökar och eventuella avvänjningsbekymmer med diarréer blir än färre. Grisar som inte haft problem eller mindre med problem producerar bättre. En ekonomisk fördel.

Så som jag hittills resonerat är det endast positiva saker om djurens välfärd som framförts. Och deras välfärd är viktig för framtida intäkter. Givetvis kostar det att ordna detta. Men det kostar också (mer) med nuvarande system där djuren inte mår helt väl. Byggekostnaden är en kostnad där huset är en viktig del för bättre effektivitet. En annan del är skörd av vall, lagring och hantering av grovfodret för utfodring. Kanske någon maskin för denna hantering behöver införskaffas, som kostar. Men framför allt är det djurens välbefinnande som ska generera framtida inkomster.

Men detta kan kanske införas i kommande anläggningar?

Det är också bättre, kanske billigare, att förekomma lagförslag än förekommas.

När sedan detta positiva ut till konsumenterna att svenska grisproducenter mår om djuren ytterligare (och frivilligt), kan det ha en positiv effekt på grisköttmarknaden att konsumenterna väljer svenskt!

Nils Andersson

I någon avdelning ses de djur som dragits sig undan för att slippa aggressioner från dominerande sugor. Där har de gott om plats.

Veterinärt nätverk vill värna om de svenska mervärdena

En rad svenska veterinärer har gjort ett upprop för att bilda ett nätverk som stöd för den svenska animalieproduktionen och dess mervärden. Veterinärerna vill ge konsumenter och handlare fakta kring de svenska mervärdena djurvälstånd, djurhälsa och säkra livsmedel. De vill att även morgondagens konsumenter ska ha möjlighet att välja livsmedel som kommer från djur som är födda och uppvuxna under goda uppfödningssformer.

uppprop

Veterinärerna vill hjälpa beslutsfattare och opinionsbildare att få tillgång till kunskap och objektiv information inom områdena djurvälstånd, djurhälsa och livsmedelssäkerhet. Uttalanden kommer att grunda sig på vetenskap och beprövad erfarenhet.

De mervärden veterinärerna särskilt vill framhålla är:

- * Den goda salmonellasituationen.
- * Det gynnsamma BSE-läget.

- * Den restriktiva användningen av antibiotika.
- * Den låga förekomsten av antibiotikaresistenta bakterier.
- * Den svenska djurskyddslagstiftningen.

Veterinärmötet hålls 11 – 12 november i Uppsala

Årets veterinärmöte hålls 11 – 12 november i Undervisningshuset, SLU. Bl a diskuteras salmonellafrågor, såsom resistensproblematiken inom EU, svensk salmonellapolicy och Lars Plym-Forsell, Livsmedelsverket, talar om vad de svenska salmonellagantierna betyder för folkhälsan.

Det blir även ett avsnitt om PMWS. Källa: Sveriges Veterinärförbund. /LG

Danska Djurens Vänner rekommenderar griskött

Dyrenes Beskyttelse, danska motsvarigheten till Djurens Vänner, har tagit fram en dekalk som ska fästas på paket med kött från grisar som haft bättre djuromsorg än vad som lagen kräver. Stämpeln ”Anbefalet av Dyrenes Beskyttelse” kommer att finnas på kött från 100 000 grisar. Källa: Dyrenes Beskyttelse. /LG

VARFÖR TORVSTRÖ?

Torv är **DRYGT** - 2 delar torv suger 1 del vatten

Torv **ABSORBERAR** ammoniak och ammonium - friskare luft

Torv är **BEPRÖVAT** - i Sverige användes 1900 - 1960 160 milj m³

Torv är **SVENSKT** - 40 mossar från Ljungby till Haparanda

FÖRPACKAD eller **LÖSTORV**

Frågor? Beställning? Information!

Bjälkgatan 1 • 824 43 HUDIKSVALL • Fax 0650-54 74 57

Ring Leif tel 070-643 74 15 eller 0650-54 74 00

- DRYGT
- ABSORBERAR
- BEPRÖVAT
- SVENSKT

Mervärdena måste göras mer kända

Det är viktigt för producenterna att konsumenterna får veta hur den svenska produktionen går till. Annars kan inte konsumenterna göra medvetna val i livsmedelsbutikerna. Det saknas kunskap hos konsumenterna om de svenska mervärdena.

kommentar

Detta framkom redan på tidigt 1990-tal då jag tjänstgjorde på Grisens dag på Skansen. Det kom många frågor om produktionen, från äldre konsumenter. Dessa visste ingenting. Deras barn och barnbarn har ju kommit ännu längre ifrån den praktiska produktionen. Dessa erfarenheter har jag talat om för beslutsfattare, bl a LRF – utan resultat.

Det är t ex mycket bra att salmonellasituationen och svensk policy för bekämpning av salmonella görs känd för en bred allmänhet. I dagens media står ofta endast att si och så många djur avlivats och destruerats på grund av salmonella. Inget om att djuren då aldrig kommer att säljas i någon butik och att valet av svenskt kött skyddar konsumenterna att insjuka i salmonella.

Vid salmonellautbrottet i bl a Östergötland 2003 kunde LRF inte meddela detta till konsumenterna på grund av det kunde bli ”självsmål”! Vem tänkte de då på?

Nils Andersson

Två till tre BSE-kor väntas varje år i Danmark

BSE fortsätter att drabba nötkreatur i Danmark, den prognosen gör Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning (DFVF), Två till tre fall per år väntas fram till 2010. Källa: LandbrugsAvisen. /LG

-Sojaprodukter till smågrisar...-går det?!?
-Inga problem, det finns ju
HAMLET PROTEIN
Mer information om HP-soja och andra produkter för Era djur kan Ni få hos oss på
Linkan AB
044-24 79 65 * linkan@linkan.se

SLP
Box 844
251 08 Helsingborg
Tel 042-17 54 00
Telefax 042-17 54 43

SOJALL FODERSYRA
✓ Förebygger avvänjningsdiaréer
✓ Ökar tillväxten
✓ Ersätter vassle
✓ Är en ren naturprodukt
Innehåll:
Vinäger, surkålsaft, pepparrottsaft
Ladugårdsinrede i Jung AB
535 92 Kvånum
Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

Ecopharm of Sweden

OREGO-STIM® fodertillskott

- ger friska suggor och smågrisar
- färre bakterier i suggans gödsel
- ger bättre hälsoläge

OREGO-STIM

Finns nu även hos Lantmännen i smågrisfoder och suggfoder. Kontakta din piggforsäljare!

Fodertillverkare som använder OREGO-STIM:
Lantmännen, nu även Kalmar Lantmän
Hönryds Kvarn, Långås
AB Johan Hansson, Uppsala
Åhus Agroprodukter, Åhus
Spannexgruppens kvarnar
Knislingeortens Lagerhusförening, Knislinge
Teknosan

Ring mig
Eva Dalakli
för mer
information!

Ecopharm of Sweden, Pipersgatan 32, 112 28 Stockholm
Tel/fax 08-650 18 88, 070-453 56 68 eva.dalakli@ecopharm.se www.ecopharm.se

Välkommen som slaktsvinsleverantör!

AB DALSJÖFORS SLAKTERI

Ring Per-Åke eller Peter Larsson för mer info!

AB Dalsjöfors Slakteri
516 90 Dalsjöfors Tel 033-222 333 Fax 033-222 334
www.dalsjoforsslakteri.se

Sveriges ledande specialistföretag i samarbete

Din totalleverantör till grisstallet.

Byggglant och SIMIA har den spetskompetens som behövs för att kunna erbjuda dig kompletta svinstallar med det bästa produktionssystemet.

- Stallar
- Ventilation
- Inredningar
- Gödselhantering
- Utfodring

0490-401 00 www.sveaverken.se

019-605 17 00 www.byggglant.se